

Finanțat de
Uniunea Europeană

EU4Environment
Green Economy in Eastern Partner Countries

GHID

Sistemul de etichetare ecologică în Republica Moldova

2022

Action implemented by:

Mulțumiri

Acest ghid a fost elaborat de către experții Asociației Obștești EcoContact/ autori: Irina Punga - expert legal, Natalia Guranda - expert de mediu, Larisa Cupcea - expert în dezvoltare durabilă, Tatiana Gumene - editare și redactare, ghidați de consultanții Programului Națiunilor Unite pentru Mediu: Lesya Nikolayeva, Laetitia Montero Catusse.

Raportul poate fi accesat pe pagina web a AO EcoContact

Acest document a fost elaborat în cadrul proiectului "Uniunea Europeană pentru Mediu" (EU4Environment) finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite (UNECE), Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO) și Banca Mondială. Ghidul a fost elaborat de EcoContact, partenerul de implementare al UNEP în Moldova, sub îndrumarea UNEP, cu sprijinul Ministerului Mediului al Republicii Moldova.

Opiniile exprimate în acest ghid aparțin doar autorilor și nu reflectă opinia oficială a Uniunii Europene, a membrilor acesteia, a guvernelor țărilor Parteneriatului Estic sau a partenerilor de implementare.

Acest ghid și orice hartă menționată în document nu lezează statutul sau suveranitatea asupra oricărui teritoriu, delimitării frontierelor și granițelor internaționale și denumirii oricărui teritoriu, oraș sau zonă.

Acest ghid a fost realizat cu asistența financiară a Uniunii Europene.

Este permisă utilizarea textului acestui document cu condiția să se furnizeze o referință adecvată a sursei.

Vânzarea acestui document este interzisă.

Citați această publicație ca EU4Environment (2022), "*Ghid privind sistemul de etichetare Ecologică în Republica Moldova*."

CUPRINS

ABREVIERI	4
INTRODUCERE	5
TERMINOLOGII ȘI DEFINIȚII.....	7
CAPITOLUL I	
ASPECTE GENERALE PRIVIND SISTEMUL DE ETICHETARE ECOLOGICĂ.....	8
1.1. Clasficarea etichetei ecologice	10
1.2. Rețeaua globală de etichetare ecologică (GEN).....	12
CAPITOLUL II	
SISTEME NAȚIONALE DE ETICHETARE ECOLOGICĂ APLICATE LA NIVEL MONDIAL	14
CAPITOLUL III	
SISTEMUL DE ETICHETARE ECOLOGICĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ	22
3.1. Cadrul legal și aplicabilitatea etichetei ecologice a UE	22
3.2. Procedura de elaborare și revizuire a criteriilor etichetei ecologice UE.....	25
3.3. Eticheta ecologică a Uniunii Europene.....	27
3.4. Autoritatea competentă de aplicare a sistemului de etichetare ecologică	28
3.5. Costul serviciilor de etichetare ecologică	30
CAPITOLUL IV	
SISTEMUL DE ETICHETARE ECOLOGICĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA.....	32
4.1. Premisele creării și instituirii unui sistem de etichetare ecologică la nivel național.....	32
4.2. Organisme de certificare în domeniul etichetării ecologice propuse (OCDEE).....	33
4.3. Procedura sugerată de evaluare a conformității serviciilor și produselor	41
4.3.1 Procedura sugerată de aplicare pentru eliberarea certificatului de conformitate	41
4.3.2. Procedura propusă pentru evaluarea conformității produselor și serviciilor.	42
4.3.3. Criterii de etichetare ecologică pentru produse și servicii	43
4.4. Evidența operatorilor economici și obligațiile acestora.....	43
4.5. Costurile serviciilor de etichetare ecologică	44
4.6. Condiții de utilizare și control al etichetei ecologice	44
4.6.1. Condiții de utilizare a etichetei ecologice.....	44
4.6.2 Inspekția produselor și serviciilor cu etichetă ecologică	45
ANEXE	46
Anexa 1.....	46
Anexa 2.....	47
Anexa 3.....	48

ABREVIERI

CE	Comisia Europeană
CEE	Comunitatea Economică Europeană
CEL	Eticheta ecologică Chineză
EMA	EKO MARK Africa
EU4Environment	Uniunea Europeană pentru Mediu
GECA	Good Environmental Choice Australia
GEN	Rețeaua globală de etichetare ecologică
GENICES	Sistemul de etichetare ecologică coordonat la nivel internațional GEN
HG	Hotărâre de Guvern
HKGLS	Sistemul de etichetare ecologică Hong Kong
IMM	Întreprinderile mici și mijlocii
ISO	Organizația Internațională de Standardizare
MOLDAC	Centrul Național de Acreditare
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OCDEE	Organisme de certificare în domeniul etichetării ecologice
ONG	Organizație neguvernamentală
SEE	Spațiul Economic European
UBA	Agenția Germană de Mediu
UE	Uniunea Europeană
UNECE	Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite
UNEP	Programul Națiunilor Unite pentru Mediu
UNIDO	Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială

INTRODUCERE

Un sistem de etichetare ecologică reprezintă o măsură pozitivă a politicii de mediu, favorizând, de altfel, dezvoltarea durabilă a țării. Prioritate în acest sistem se acordă produsului care, în baza unei analize obiective, prezintă calități cu un impact mai redus asupra mediului decât media produselor similare de pe piață.

De fapt, produsele și serviciile introduse pe piață și care conțin o etichetă ecologică au un impact redus asupra mediului în comparație cu alte produse convenționale din aceeași categorie care nu îndeplinesc criteriile eco-certificării. Astfel, pentru consumatori este esențial să cunoască ce efect poate avea un produs/serviciu asupra mediului și sănătății umane pe parcursul întregului său ciclu de viață, începând cu extracția materiilor prime și finalizând cu eliminarea și gestionarea deșeurilor.

În ultimul timp, pe produse și servicii au apărut numeroase etichete, specificații și diverse simboluri care intenționează să plaseze produsul sau serviciul dat la un nivel mai înalt pe piață, dar și crește probabilitatea de a fi ales de către consumator. Un prim scop al acestor „etichete” reprezintă informarea sau comunicarea unei serii de atribute de mediu în favoarea respectării acestora, făcând viețile celor care le consumă mai sigure și mai aliniată cu propriile valori. În acest fel, cu simbolurile de mediu, consumatorii își spun cuvântul, asociindu-se cu valorile de mediu pe care le asumă produsul și întregul lanț de distribuție.

În general, aceste etichete de mediu ar trebui să garanteze că, în cazul în care un consumator decide să cumpere un produs, este sigur că favorizează prevenirea poluării asociate produsului respectiv și, în cele din urmă, contribuie la protejarea mediului, în scopul dezvoltării durabile.

În acest sens, sistemele de etichetare ecologică sunt instrumente de marketing care au rolul de a crește fluxul de informații. Dintre diferitele sisteme de etichetare de mediu, e necesar de evidențiat tipul I de etichetă ecologică, care se bazează pe analiza ciclului de viață și este certificată de părți terțe. Așa cum există o mulțime de produse care pot afișa etichete și simboluri de mediu foarte diferite, uneori se creează mai multă confuzie, ceea ce duce la dezinformarea consumatorilor. În ultimii ani, inclusiv din cauza marketingului ecologic excesiv, au existat unele abuzuri de prefixe precum eco-, bio- etc. Este adevărat că folosirea fără discernământ a mesajelor neclare sau a semi-adevărilor pe anumite produse poate duce la ”dezinformare ecologică” (greenwashing). În acest sens, este necesară diferențierea în cadrul sistemelor de etichetare de mediu a diferitelor mărci, logo-uri, autodeclarații ale companiilor și etichete ecologice autentice de tip I cu o reglementare și o schemă specifică care definesc standarde și implică un terț independent pentru certificarea produsului.

Etichetele ecologice sunt un set de instrumente de reglementare, management și verificare de mediu, care servesc ca elemente de informare verificabilă și exactă cu privire la aspectele de mediu ale produselor și serviciilor. Acestea au ca obiectiv promovarea și satisfacerea cererii acelor consumatori care doresc să achiziționeze produse și servicii care au un impact mai redus asupra mediului.

Sursa: EU4Environment (2021), “Evaluarea sistemului de etichetare Ecologică existent în Republica Moldova, în conformitate cu cerințele UE.”

Etichetele ecologice sunt solicitate în mod voluntar de către producătorul și fabricanții de produse care au un impact mai mic asupra mediului. Pentru fiecare categorie de produse sunt definite un set de criterii în baza impactului principal asupra mediului al produsului sau serviciului; aceste criterii pot fi legate de impactul utilizării resurselor naturale sau energiei; emisii în atmosferă, poluarea apei și a solului; depunerea deșeurilor; zgomot și efecte asupra ecosistemelor. Astăzi, etichetele ecologice care se găsesc pe piață acoperă o gamă largă de produse și servicii, grupurile crescând continuu. Aceste grupe de produse includ, de exemplu, produse de curățare, aparate de uz casnic, mobilier, produse din hârtie, textile și produse pentru casă și grădină, lubrifianți, informații de mediu despre aparate, vehicule, produse agroalimentare și servicii precum cazare turistică.

Acest „*Ghid privind sistemul de etichetare ecologică în Republica Moldova*” are scopul de a oferi un context informativ privind etichetarea ecologică, mecanismul de certificare și instrumentele existente la nivel național, regional și internațional.

TERMINOLOGII ȘI DEFINIȚII

În acest Ghid, termenii de mai jos se utilizează cu următorul înțeles, după cum urmează¹:

acreditare – atestare de către Centrul Național de Acreditare (MOLDAC) a faptului că un organism de certificare în domeniul etichetării ecologice îndeplinește cerințele stabilite prin standardele de referință și, după caz, orice alte cerințe suplimentare, inclusiv cele prevăzute în schemele de acreditare specifice relevante, pentru realizarea activităților specifice de evaluare a conformității;

autorități de supraveghere a pieței – organe centrale de specialitate sau autorități administrative subordonate acestora, abilitate, în limitele competențelor sale, cu implementarea politicii statului în domeniul supravegherii pieței;

certificat de acreditare – document oficial sau set de documente oficiale care confirmă acordarea acreditării pentru un domeniu definit;

certificat de conformitate – document care atestă că un produs sau un serviciu identificat corespunzător a fost supus procedurilor de evaluare a conformității și că, la momentul evaluării, produsul sau serviciul este conform cerințelor specificate aplicabile;

ciclul de viață a produselor – etapele succesive și interconectate ale sistemului de producție de la achiziționarea de materii prime sau formarea resurselor naturale până la eliminarea finală a produselor;

criterii de acordare a etichetei ecologice – cerințele de mediu utilizate de organismul de certificare în procesul de evaluare a conformității și pe care un produs sau serviciu trebuie să le îndeplinească pentru aplicarea etichetei ecologice;

eticheta ecologică – este un simbol grafic aplicat pe produs, ambalaj, într-o broșură sau în alt document informativ care însoțește produsul/serviciul și care oferă informațiile necesare ce vizează criteriile de acordare a etichetei ecologice ale produselor și serviciilor pe piață;

evaluarea conformității – atestarea faptului că un produs sau serviciu respectă criteriile privind eticheta ecologică specifice respectivului grup de produse sau servicii;

impact asupra mediului – orice modificare adusă mediului care rezultă în întregime sau parțial, de la un produs, bun sau serviciu pe durata ciclului său de viață;

grup de produse – bunurile și/sau serviciile care se folosesc în scopuri similare și care sunt echivalente în ceea ce privește utilizarea și perceperea lor de către consumatori;

operator economic – orice producător, fabricant, importator, furnizor de servicii, angrosist sau comerciant cu amănuntul care este titular al certificatului de conformitate și utilizează eticheta ecologică;

organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice – persoană juridică independentă, neutră și fiabilă care în activitatea sa de evaluare a conformității produselor și serviciilor în baza criteriilor de mediu aplică cerințele standardului internațional ISO 14024: 1999. "Etichete și declarații de mediu. Etichetarea de mediu de tip I. Principii și proceduri";

performanță de mediu – rezultatul gestionării de către un fabricant a acelor caracteristici ale produselor care au un impact asupra mediului.

¹ Definițiile au fost colectate din legile naționale, hotărâri guvernamentale etc.

CAPITOLUL I

ASPECTE GENERALE PRIVIND SISTEMUL DE ETICHETARE ECOLOGICĂ

Ce este eticheta ecologică?

Eticheta ecologică este un tip specific de etichetare a produselor care certifică performanța de mediu a produselor și serviciilor. Pentru a fi certificat cu o etichetă ecologică, produsul sau serviciul trebuie să demonstreze că are un impact global redus asupra mediului pe tot parcursul ciclului său de viață, prin îndeplinirea unor criterii specifice, predefinite. Nu în ultimul rând, etichetele ecologice importante promovează înlocuirea substanțelor chimice periculoase prin excluderea sau restricționarea acestora înainte de a fi gestionate printr-un cadru normativ și într-o măsură mai largă decât este necesar².

Etichetele ecologice sunt **scheme voluntare** și pot fi relaționate de certificarea cu mai multe atribute sau de un singur atribut (tipul I de etichetare ecologică). Atunci când un produs sau serviciu este certificat, eticheta ecologică confirmă că au fost atinse standarde riguroase de calitate. De asemenea, eticheta ecologică servește ca o recunoaștere a faptului că produsul certificat este atât mai durabil, cât și mai ecologic decât alte produse convenționale cu funcție comparabilă.

Potrivit **Organizației Internaționale de Standardizare (ISO)**, obiectivul general al etichetei ecologice este *„...prin comunicarea de informații verificabile și corecte, care să nu inducă în eroare cu privire la aspectele de mediu ale produselor și serviciilor, pentru a încuraja cererea și oferta a acelor produse și servicii care provoacă mai puțin stres asupra mediului, stimulând astfel potențialul de îmbunătățire continuă a mediului determinată de piață”*.

Obiectivele specifice ale etichetei ecologice sunt:

- ▶ să promoveze protecția mediului și să reducă impactul produselor sau serviciilor asupra mediului;
- ▶ să informeze și să încurajeze producerea de produse și servicii etichetate ecologic;
- ▶ să încurajeze și să aplice principiile de mediu în proiectarea și dezvoltarea produselor și serviciilor;
- ▶ să îmbunătățească vânzările și/sau imaginea unui produs ca strategie de „eco-marketing” și o strategie de a le distinge față de produsele nedistinctive.

Beneficiile etichetării ecologice sunt numeroase, totuși scopul final al acesteia este acela de a avea pe piață produse cu performanțe de mediu mai bune și astfel să contribuie la protejarea mediului și utilizarea resurselor într-un mod durabil. De asemenea, beneficiile specifice ale etichetării ecologice pot fi cele legate de:

- ▶ introducerea de procese și echipamente tehnologice ecologice;
- ▶ îmbunătățirea managementului activităților economice și de altă natură;

² <https://www.nordic-ecolabel.org/nordic-swan-ecolabel/environmental-aspects/chemicals-nano-and-microplastic/chemicals-harmful-to-health/>

- ▶ impact redus asupra mediului în urma proceselor îmbunătățite;
- ▶ creșterea gradului de conștientizare a activităților responsabile din punct de vedere ecologic;
- ▶ dezvoltarea piețelor care să răspundă intereselor în evoluție ale consumatorilor;
- ▶ integrarea economiei țării pe piața ecologică mondială și îndeplinirea obligațiilor internaționale.

Principalele părți interesate într-un sistem de etichetare ecologică sunt:

1. **Instituții și agenții guvernamentale** care oferă contribuții (direct și/sau indirect) în domeniile de dezvoltare, management și livrare a sistemului și/sau exercită o influență și o cerere semnificativă prin inițiativele și activitățile de achiziții.
2. **Autorități de management al sistemului, organisme independente** care, de obicei, supraveghează și direcționează activitățile de livrare a sistemului (cum ar fi aspectele tehnice, de marketing și administrative) și care coordonează și asigură legătura între diferite agenții de livrare pentru a îndeplini sarcinile operaționale de zi cu zi.
3. **Asociații industriale și comerciale, comercianți cu amănuntul și companii care produc, furnizează produse și servicii.**
4. **Consumatorii** (corporații și persoane fizice) care aleg și cumpără produse și servicii.
5. **Alte părți interesate** (mediul academic, experți, ONG-uri, consumatori individuali etc.) care promovează, susțin, motivează, prezintă etichetarea ecologică unui public mai larg.

Pentru ce produse se aplică eticheta ecologică?

Eticheta ecologică este acordată de o terță parte unei game largi de grupuri de produse, de la domenii majore de producție, până la servicii de cazare turistică, care îndeplinesc criteriile primare de mediu stabilite. Criteriile de etichetare ecologică încurajează aplicarea celor mai bune practici pentru protecția mediului și a sănătății publice, precum și reciclarea produselor. Respectiv, eticheta ecologică se acordă grupurilor de produse și servicii care îndeplinesc următoarele condiții:

- ▶ potențial ridicat de protecție a mediului, care determină alegerea făcută de cumpărător;
- ▶ avantaje competitive pentru producătorii de bunuri și/sau furnizorii de servicii;
- ▶ cererea ridicată a consumatorilor sau utilizarea finală prin volumul vânzărilor.

Cine poate aplica pentru eticheta ecologică?

Producătorii, importatorii și furnizorii de servicii pot solicita eticheta ecologică. Comercianții, angrosiștii și comercianții cu amănuntul pot solicita o etichetă ecologică numai pentru produsele comercializate sub propriile mărci.

1.1. CLASIFICAREA ETICHETEI ECOLOGICE

Există mai multe tipuri de etichete de mediu în lume, care sunt utilizate sau proiectate. ISO s-a străduit astfel să încerce să standardizeze principiile, practicile și principalele caracteristici atribuite schemelor voluntare de etichetare de mediu. Următoarele standarde ISO sunt importante de menționat:

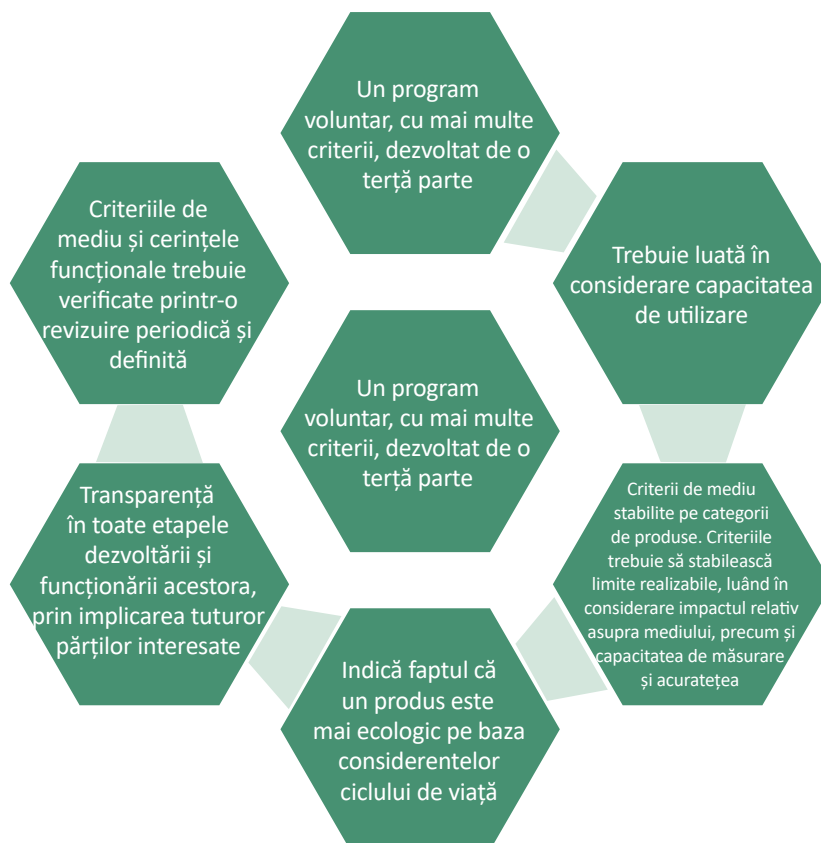
- ▶ ISO 14020: 2000. Etichete și declarații de mediu. Principii generale;
- ▶ ISO 14024: 1999. Etichete și declarații de mediu. Etichetare de mediu de tip I. Principii și proceduri;
- ▶ ISO 14021: 2016. Etichete și declarații de mediu. Declarație de mediu pe propria răspundere (etichetare de mediu de tip II);
- ▶ ISO 14025: 2006. Etichete și declarații de mediu. Declarații de mediu de tip III. Principii și proceduri.

Aceste standarde internaționale identifică **trei scheme de etichetare de mediu** și, respectiv, **trei tipuri majore de etichete** de mediu:

Eticheta ecologică de tip I (ISO 14024: 1999)

Eticheta ecologică de tip I urmărește să ofere un „sigiliu certificat” standardizat, credibil și ușor de recunoscut, care distinge primele 10-30% dintre produse în ceea ce privește performanța de mediu. Acesta îndeplinește cerințele EN ISO 14024. Etichetele de mediu de tip I se bazează pe criterii selective stabilite și certificate de o terță parte. Terțul sau organismul de certificare poate fi o organizație guvernamentală sau o entitate privată necomercială.

Figura 1. Caracteristicile etichetei de mediu de tip I.

Sursa: <https://www.iso.org/standard/72458.html>

Avantajele sistemului de etichetare de mediu de tip I:

- ▶ certificat de o terță parte acreditată;
- ▶ se bazează pe metode științifice (de exemplu, abordarea ciclului de viață);
- ▶ sigla de pe ambalajul produsului oferă o vizibilitate majoră a tipului de produse și servicii;
- ▶ certificarea asigură că funcționalitatea produselor și serviciilor care fac obiectul acestora este aceeași cu a celorlalte produse care au un impact mai mare asupra mediului;
- ▶ pentru cumpărătorii publici și privați, o etichetă ecologică afișează cu ușurință cerințele care sunt îndeplinite de produsele și serviciile care urmează să fie achiziționate, inclusiv în cadrul achizițiilor publice;
- ▶ promovarea achizițiilor ecologice;
- ▶ pentru sistemul de management de mediu, criteriile etichetei ecologice pot fi utilizate ca aspecte de mediu îmbunătățite semnificativ;

Eticheta de mediu de tip II (ISO 14021: 1999)

Eticheta de mediu de tip II (declarații de mediu pe propria răspundere) înseamnă declarația de mediu a producătorilor, importatorilor, distribuitorilor sau altor părți interesate, făcută pe propria răspundere, care îmbracă diferite forme: simboluri, diagrame sau inscripții care sunt menționate pe produs sau pe ambalaj. Acest standard internațional (EN ISO 14021) specifică cerințele pentru auto-declarațiile de mediu, inclusiv simbolurile și diagramele referitoare la produse. Acesta descrie termenii selectați și utilizați în mod obișnuit pentru produsele care urmează a fi etichetate (de exemplu: „compostabil”, „proiectat pentru dezasamblare”, „reciclabil”, „biodegradabil”, „energie recuperată”, „reîncărcabil”, „reciclat” etc.) și oferă calificări pentru utilizarea lor. În plus, acest standard interzice declarațiile nespecifice, cum ar fi „ecologic”, „verde”, „sustenabil” sau „fără emisii”.

Întrucât producătorii înșiși pot determina câte și ce caracteristici ale produselor aleg să le sublinieze, consumatorii trebuie să verifice cu atenție dacă criteriile selectate au vreo legătură cu proprietățile dorite. De fapt, practica arată că în procesul de selectare a caracteristicilor, producătorii pot trece uneori cu vederea alte criterii care ar fi mult mai informative din motive de mediu și sănătate. Producătorii, importatorii, distribuitorii sau alte părți interesate poartă întreaga responsabilitate pentru afirmațiile false sau înșelătoare despre produse. Cu toate acestea, prin faptul că acestui standard îi lipsește o metodologie de testare și evaluare independentă a conformității cu criteriile stabilite, gradul de credibilitate a consumatorilor scade semnificativ în comparație cu alte tipuri de etichete ecologice.

Eticheta de tip II are avantaje și dezavantaje în utilizarea sa, însumând următoarele:

- ▶ **avantaje:** asigură vizibilitate; mai rentabile deoarece nu necesită certificare sau validare de către terți;
- ▶ **dezavantaje:** reduce credibilitatea din cauza lipsei de certificare/validare; consumatorii confundă sensul etichetelor sau interpretarea lor este dificilă; conținut scăzut de informații.

Eticheta de mediu de tip III include informații cantitative despre produs, bazate pe indici predeterminați, stabiliți de o terță parte după analiza ciclului de viață a produsului. Obiectivul etichetei de mediu de tip III care respectă cerințele EN ISO 14025 este de a furniza informații cuantificate privind ciclul de viață (în conformitate cu EN ISO 14040) și de a le compara cu alte produse care au aceeași funcție. Pentru a fi o sursă de informații comparabilă, metodele de calcul sunt comune și credibile datorită inspecției, revizuirii și monitorizării de către un verificator independent. Spre deosebire de etichetele ecologice descrise mai sus, (tipul I și II) aici nu sunt evaluate proprietățile specifice ale produsului, nu se eliberează niciun certificat, nu este definită preferința de mediu a produselor și nu sunt stabilite cerințe minime. La baza acestor așa-numite „declarații de mediu” se află evaluarea ciclului de viață, care determină „amprenta ecologică” a unui produs. Spre deosebire de etichetele de tip I, tipul III nu definește preferința de mediu a produselor și nici nu stabilește cerințe minime care trebuie îndeplinite.

Eticheta de mediu de tip III are următoarele **avantaje**:

- ▶ *pentru producători, importatori și furnizori*: furnizează informații cantitative, obiective și de încredere (se folosesc metode de evaluare a ciclului de viață (LCA)) și sunt aplicabile tuturor produselor/serviciilor.
- ▶ *pentru clienți, comercianți cu amănuntul și consumător*: pentru a fi o sursă de informații comparabile, metodele de calcul sunt comune și credibile datorită inspecției, revizuirii și monitorizării de către un verificator independent.

1.2. REȚEAUA GLOBALĂ DE ETICHETARE ECOLOGICĂ (GEN)

GEN este o asociație non-profit a organizațiilor cu etichete de mediu de tip I și susținătorii acestora din întreaga lume, înființată în 1994 și include în prezent membri din aproximativ 60 de țări (vezi Figura 2). Rețeaua promovează etichetarea ecologică și facilitează accesul la informații privind standardele globale de etichetare ecologică.³

GEN oferă o listă completă de etichete ecologice pentru toate tipurile de categorii de produse din lume acordate pe baza mai multor criterii, care pot fi apoi luate în considerare de consumatori, producători, furnizori de servicii și specialiști în achiziții atunci când caută o etichetă veritabilă.

Obiectivele GEN sunt:

- ▶ să-și ajute membrii, alte sisteme de etichetare ecologică și publicul prin promovarea și dezvoltarea etichetării ecologice a produselor și serviciilor;
- ▶ să încurajeze cooperarea, schimbul de informații și armonizarea sistemelor de etichetare ecologică ale membrilor săi;
- ▶ Să faciliteze accesul la informații privind standardele globale de etichetare ecologică;
- ▶ să încurajeze cererea și oferta de produse și servicii preferate datorită impactului redus asupra mediului.

³ <https://www.globalecocolabelling.net/>

Figura 2. Membrii rețelei de etichetare ecologică.

Sursa : <https://www.ncpcsrilanka.org/2021/06/09/awareness-programme-eco-labelling/>

Sistemul de etichetare ecologică coordonat la nivel internațional GEN (GENICES) a fost creat pentru a-și atinge obiectivele și pentru a spori încrederea și recunoașterea reciprocă între acestea, precum și pentru a se asigura că sistemele funcționează pe baza unor scheme credibile de mediu de tip I.

GENICES⁴ este un cadru pentru evaluarea și auditarea programelor operate de membrii asociați GEN și obținerea certificatului GENICES asigură calitatea de membru GEN și includerea etichetei sale ecologice în GEN.

Beneficiile calității de membru GEN

- ▶ consolidează credibilitatea sistemelor de etichetare ecologică ale statelor membre;
- ▶ încurajează recunoașterea reciprocă a programelor statelor membre și promovează comerțul;
- ▶ ajută la prevenirea dezinformării de mediu (greenwashing);
- ▶ extinde influența și gradul de conștientizare a programelor individuale ale membrilor;
- ▶ simplifică criteriile de dezvoltare, îmbunătățește calitatea produselor și serviciilor, extinde piața pentru produse similare;
- ▶ permite schimbul de cunoștințe și bune practici;
- ▶ extinde acoperirea programelor individuale;
- ▶ extinde la nivel internațional influența și gradul de conștientizare a programelor membrilor;
- ▶ crește reputația la nivel internațional a programelor membrilor individuali.

4 <https://globalecolabelling.net/assets/Uploads/GENICES-Member-Guide-2020-update.pdf>

CAPITOLUL II

SISTEME NAȚIONALE DE ETICHETARE ECOLOGICĂ APLICATE LA NIVEL MÓNDIAL

Etichetarea ecologică a evoluat de la sfârșitul anilor 1970, când certificarea germană Blue Angel (Der Blaue Engel) a devenit prima etichetă ecologică din lume în 1978.

Blue Angel (vezi Anexa 1 1) este o etichetă ecologică acordată de un juriu independent produselor care sunt mai ecologice decât alte produse concepute pentru același scop. Eticheta este, de asemenea, concepută pentru a acționa ca un ghid pentru achiziții durabile pentru consumatori și departamentele de achiziții.

O altă etichetă ecologică este cea din țările nordice (Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia, Suedia) - **Nordic Swan** (vezi Anexa 2). A fost introdus de Consiliul Nordic al Miniștrilor în 1989. Logo-ul se bazează pe logo-ul Consiliului Nordic adoptat în 1984, care simbolizează încrederea, integritatea și libertatea. Nordic Swan acoperă 67 de grupe diferite de produse, de la săpun pentru igiena mâinilor până la mobilier de hotel.

De-a lungul anilor, multe țări și-au creat propriile etichete ecologice naționale pentru a oferi consumatorilor o gamă de produse durabile. Tabelul de mai jos (tabelul 1) prezintă schemele de etichetare ecologică aplicate la nivel mondial și care au fost prezentate de către organismele competente din fiecare țară ca scheme de mediu de tip I recunoscute la nivel național și regional, conforme cu standardul EN ISO 14024.

Tabelul 1. Etichete ecologice naționale existente în întreaga lume.

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
AFRICA				
Kenya	Programul EKO MARK Africa (EMA)		<ul style="list-style-type: none">• Turism• Agricultură• Pescuit• Acvacultură• Păduri.	https://www.arso-oran.org/ https://www.ecomarkafri-ca.org/
Tunisia	Eticheta ecologică tunisiană		<ul style="list-style-type: none">• Servicii de turism și cazare• Produse textile.	http://www.citet.nat.tn/portail/ecolabel.aspx?_lg=en-US
ASIA				
China	Eticheta ecologică Chineză (CEL)		<ul style="list-style-type: none">• Materiale• Textile• Vehicule• Cosmetică• Electronice• Ambalaje, etc.	http://en.meecec.com/home/certification/environmental-labeling/index.shtml

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
Hong Kong	Sistemul de etichetare ecologică Hong Kong (HKGLS)		<ul style="list-style-type: none"> • Materiale generale de ambalare • Produse comune din hârtie cu conținut reciclat • Produse comune din plastic cu conținut reciclat • Substanțe de curățat • Articole de birou • Consumabile • Produse informatice; aparate electronice și electrice • Materiale de construcție • Produse din hârtie fără conținut reciclat • Produse auto. 	https://www.greencouncil.org/hkgls
India	Ecomark		<ul style="list-style-type: none"> • Produse alimentare, bunuri electrice/electronice • Hârtie • Uleiuri lubrefiante • Materiale pentru ambalaj • Vopsele arhitecturale și vopsele cu pulbere, • Baterii • Produse alimentare • Aditivi • Înlocuitor pentru lemn, produse cosmetice • Propulsori cu aerosoli, Extinctoare • Produse din plastic • Piele, Săpunuri & Detergenți • Textile. 	http://cpcb.nic.in/eco-scheme/
Indonezia	Ekolabel		<ul style="list-style-type: none"> • Hârtie pentru printat • Hârtie pentru reviste • Hârtie pentru împachetat • Șervete din hârtie • Detergenți • Textile și produse din textile • Piele procesată • Pantofi din piele • Detergent praf • Acumulatori • Vopsea pentru pereți • Plăci din ceramică • Pungi din plastic. 	https://www.env.go.jp/policy/hozen/green/kokusai_platform/symposium/01Indonesia.pdf

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
Israel	Eticheta ecologică israelită		<p>Se acordă pentru aproximativ 100 de produse și servicii din diferite categorii, cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produse generale de curățenie • Produse de curățare pentru îndepărtarea lipidelor • Mobilier urban pe bază de ciment • Produse din plastic reciclat • Creștere naturală/Minerale • Accesorii electronice • Sisteme de aer condiționat pentru case individuale • IGTD verde pentru grădinițe • Panee și blocuri de ghips • Robinete pentru apă • Produse ecologice inovatoare • Amestecuri uscate pentru construcții • Produse termoizolante pentru clădiri • Palete dure • Vopsele și acoperiri cu emisii scăzute • Produse de etanșare pe bază de apă • Ferestre • Produse textile reciclate • Restaurante, cafenele și pub-uri • Instituții medicale • Infrastructură reciclată și materiale de construcție. 	<p>https://www.sii.org.il/385-en/SII_EN.aspx</p>
Japonia	Eco Mark		<ul style="list-style-type: none"> • Genți și valize • Cerneală de imprimare • Haine • Produse de uz casnic • Produse textile de uz industrial • Hârtie de imprimare • Hârtie igienică • Uleiuri lubrefiante biodegradabile • Materiale de construcție • Produse din sticlă • Servicii de curățenie 	<p>公益財団法人 日本環境協会 エコマーク事務局 (ecomark.jp) https://www.ecomark.jp/</p>
Malaysia	Etichetare ecologică SIRIM		<ul style="list-style-type: none"> • Articole pentru construcții • Clădiri • Produse pentru curățenie • Cosmetică • Produse de îngrijire personală • Electronice • Produse forestiere/hârtie • Dispozitive • Ambalaje. 	<p>https://www.sirim-qas.com.my/our-services/product-certification/eco-labelling-scheme</p>

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
Filipine	Green Choice (alegere ecologică)		<ul style="list-style-type: none"> • Detergenți de rufe • Cement • Materiale de umplere naturale • Ulei de motor • Plăci ceramice • Vopsea pe baza de apă • Iluminare cu led • Prosoape de mâini din hârtie • Hârtie absorbantă • Lămpi cu inducție • Balast electronic • Lichid organic dezinfectant • Placă din fibră de ciment • Copiator • Produse din hârtie absorbantă • Baterii pentru uz casnic • Ulei pentru motor • Produse din hârtie pentru imprimare și scriere • Creioane • Extinctoare • Lămpi fluorescente, balast electronic • Vopsele • Instrumente de scris • Plicuri din hârtie • Hârtie din carton • Cartușe cu jet de cerneală și toner • Calculator de masă și laptopuri • Complexe multifuncționale de imprimare • Imprimante • Copiatoare • Fax • Dezinfectant lichid • Săpun pentru baie • Șampon pentru păr • Placă din fibrociment • Produse lichide de spălat vasele • Servicii alimentare. 	http://pcepsdi.org.ph/programme/green-choice-philippines/aboutgreen-choice-philippines/
Singapore	Eticheta ecologică Singapore		<p>Mii de produse sunt certificate aparținând următoarelor categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Materiale de construcții • Iluminat • Produse de curățenie • Rechizite și echipamente de birou • Produse de interior • Produse generale • Produse de uz casnic • Produse de îngrijire personale, • Produse electrice alimentate din energie solară. 	http://sec.org.sg/
Sri Lanka	Eticheta ecologică – Sri Lanka		<ul style="list-style-type: none"> • Lactate • Produse pentru ceai • Produse chimice pentru construcții. 	https://www.ncpcsrilanka.org/eco-labeling/

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
Coreea	Eticheta ecologică coreeană		Certificarea a 165 de categorii de produse, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Produse de îngrijire personală • Rechizite/echipament de birou, mobilier • Produse electrice și electronice • Materiale de construcții, articole de uz casnic • Bunuri pentru automobile etc. 	http://el.keiti.re.kr/enservice/enindex.do
Taiwan	Marca ecologică		Există aproximativ 160 de categorii de produse care sunt marcate cu marca ecologică.	https://greenliving.epa.gov.tw/newPublic/Eng/GreenMark/First
Thailand	Eticheta ecologică		<ul style="list-style-type: none"> • Produse de uz casnic • Aparate electrice • Produse de construcție • Produse de curățare • Cosmetică/Produse de îngrijire personală • Echipamente electronice • Echipamente energetice • Produse forestiere/hârtie • Servicii și echipament de îngrijire a sănătății • Textile • Transport • Apă, etc. 	http://www.tei.or.th/greenlabel/
EUROPA				
Austria	Umweltzeichen		<ul style="list-style-type: none"> • Produse și servicii turistice • Școli și alte instituții de învățământ • „Întâlniri ecologice și evenimente ecologice” • Produse forestiere • Produse din hârtie. 	Das Österreichische Umweltzeichen Umweltzeichen.at
Croația	Prijatelj Okoliša		<ul style="list-style-type: none"> • Produse pentru construcții • Produse de curățenie • Produse forestiere și din hârtie • Turism • Gestionarea și reciclarea deșeurilor • Uleiuri lubrefiante biodegradabile • Altele. 	http://www.mzoip.hr/
Republica Cehă	Ekologicky šetrné výrobky a služby/ Servicii și Produse prietenoase mediului		<ul style="list-style-type: none"> • Hârtie și produse din hârtie • Produse de igienă personală • Construcții • Birou • Apartament și grădină • Detergenți • Chimie industrială • Pantofi și textile • Servicii. 	http://www.ekoznacka.cz/
Republica Franceză	NF Environnement		<ul style="list-style-type: none"> • Produse și servicii destinate pentru consum • Produse și servicii intermediare • Produse și/sau servicii cu funcții care contribuie la protecția mediului. 	https://www.ecolabels.fr/quest-ce-quun-ecolabel/ http://cdn.afnor.org/download/reggen/FR/Marque%20NF%20Environnement.pdf http://www.marque-nf.com/

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
Germania	Blue Angel		Este atribuită pentru aproximativ 12 mii de produse și servicii ecologice a aproximativ 1.500 de companii.	https://www.blauer-engel.de/en/our-label-environment
Ungaria	Környezetbarát Termék		Există aproximativ 54 de grupuri de produse diferite care cuprind o gamă de 623 de produse.	http://okocimke.kvvm.hu/public_eng/?ppid=2200000 http://okocimke.kvvm.hu/public_hun/index.html?ppid=1200000
Olanda	Millieukeur/ / Planet-Proof ⁵		<ul style="list-style-type: none"> • Produse alimentare din plante • Produse alimentare de origine animală • Produse alimentare • Produse și servicii de consum, de la legume, cartofi, fructe, bere, carne de porc, copaci și plante la produse din beton, extincatoare, florarii, măcelarii, energie verde și spălătorii auto. 	Home - Milieukeur
Țările nordice (Danemarca, Suedia, Norvegia, Finlanda Islanda)	Nordic Swan (Iebăda nordică)		<p>Este atribuită la 60 de grupuri diferite, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produse de curățenie • Produse de imprimare • Textile • Curățătorie chimică alternativă • Produse pentru copii cu materiale textile • Produse de îngrijire a mașinilor, bărcilor și trenurilor • Produse chimice pentru construcții. • Construcții, panouri și muluri • Copierea și imprimarea hârtiei • Produse cosmetice • Detergenți de spălat vase și agenți de clătire • Saci de unica folosință, tuburi și accesorii pentru îngrijirea sănătății • Servicii alimentare și facilități de conferințe, • Mobilier și accesorii • Firme de tipografie și imprimate • Case mici, blocuri și clădiri pentru școli și grădinițe • Servicii textile • Textile și piele; hârtie absorbantă; etc. 	https://www.nordic-ecolabel.org/the-nordic-swan-ecolabel/

5 Millieukeur a fost redenumită PlanetProof în 2018 pentru produse alimentare/agroalimentare.

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
Polonia	Znak ekologiczny EKO		Se acordă pentru: <ul style="list-style-type: none"> • Cosmetice • Produse de îngrijire a animalelor • Jucării din lemn • Îngrășăminte, textile și produse chimice. 	https://www.pcbc.gov.pl/en/
			Produse cosmetice pentru îngrijirea corpului.	
			Cultivarea organică a plantelor și întreținerea animalelor: <ul style="list-style-type: none"> • Producție: vegetală și animală • Sămânță și/sau material de înmulțire vegetativă • producția de ciuperci • Apicultura • Produse de acvacultură și alge marine • Prelucrarea produselor ecologice și producția de furaje și drojdie. 	
Slovacia	Environmentálne vhodný produkt		<ul style="list-style-type: none"> • Materiale de construcții • Produse de curățenie • Hârtie/Produse de birou • Textile • Gestionarea și reciclarea deșeurilor • Altele. 	SAŽP.sk (sazp.sk)
Spania	AENOR		În prezent sunt aplicate pentru 436 de produse din 12 grupe de produse, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Materiale de construcții • Electronice • Produse alimentare • Produse și servicii medicale • Mașini și echipamente • Servicii profesionale, științifice și tehnice • Turism • Transport. 	https://www.en.aenor.com/certificacion/medio-ambiente
Ucraina	Cocorul Verde		<ul style="list-style-type: none"> • Materiale și produse pentru construcții și decorare • Produse din industria chimică (produse sanitare și de igienă, textile, saltele, mobilier și pardoseli din lemn, produse de sănătate și frumusețe) • Produse alimentare • Băuturi și apă • Băuturi alcoolice • Echipamente electrice și aparate electrocasnice. 	https://www.ecolabel.org.ua/en/

Țara	Denumire etichetă	Logoul etichetei ecologice	Produse și servicii acordate	Pagina web oficială
AMERICA DE NORD				
Canada	Alegerea Ecologică		Există 122 de documente privind criteriile de certificare care se atribuie la peste 250 de tipuri de produse. În prezent, peste 7.000 de produse sunt certificate Eco, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • Vopsea • Izolație • Podele • Curățenie • Produse din hârtie • Țesut • Electricitate • Cerneluri de imprimare • Mobilier și echipamente de birou. 	http://www.ic.gc.ca/eic/site/oca-bc.nsf/eng/ca02742.html https://greenterrafirma.com/EcoLogo.html
Statele Unite ale Americii	Sigila Verde		Sigila Verde a certificat mii de produse și servicii în peste 450 de categorii, cum ar fi: <ul style="list-style-type: none"> • Materiale de construcții • Echipamente de construcții • Ambalaj alimentar și hârtie • Produse de curățenie de uz casnic • Produse de curățat industrial și instituționale. etc. 	https://greenseal.org
OCEANIA				
Australia	Good Environmental Choice Australia		GECA are peste 2000 de produse și servicii individuale certificate conform standardelor lor. Categoriile de produse sunt aplicate pentru: <ul style="list-style-type: none"> • Produse pentru construcții • Produse de curățenie • Cosmetice • Îngrijire personală • Electronice • Produse forestiere • Hârtie • Mobilier • Ambalare • Textile. 	https://geca.eco/about-us/ https://geca.eco/?gclid=EAlaIqobChMI07L-sx-He9AIVDtUYCh1ofQ-GIEAAYASAAEgKs-PD_BwE
Noua Zeelandă	Opțiunea ecologică		Aproximativ 27 de produse și servicii în: <ul style="list-style-type: none"> • Produse pentru construcții, produse pentru podele • Produse de curățare și detergenți • Produse și servicii reciclate • Produse de toaletă și de igienă personală • Produse și servicii pentru birouri. 	http://www.enviro-choice.org.nz/index.html
AMERICA DE SUD				
Brazilia	'Qualidade Ambiental'		<ul style="list-style-type: none"> • Mobilier • Construcții • Oțel • Protecție împotriva incendiilor • Produse pentru siguranță • Produse electrice • Componente auto • Cosmetice și produse de îngrijire personală • Textile • Anvelope • Pantofi • Scutece. 	https://www.abntonline.com.br/sustentabilidade/Rotulo/Default#

CAPITOLUL III

SISTEMUL DE ETICHETARE ECOLOGICĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

3.1. CADRUL LEGAL ȘI APLICABILITATEA ETICHETEI ECOLOGICE A UE

Prima încercare de a introduce un mecanism unic de etichetare ecologică la nivelul UE a fost făcută în 1992, odată cu aprobarea Regulamentului CEE nr. 880/1992. Scopul acestui regulament a fost stabilirea unei scheme de etichetare ecologică care: promovează proiectarea, producția, comercializarea și utilizarea produselor care au un impact scăzut asupra mediului pe tot parcursul ciclului de viață și furnizează consumatorilor informații exacte cu privire la impactul produselor asupra mediului, dar fără a compromite siguranța produsului sau a lucrătorilor sau a afecta în mod semnificativ proprietățile care fac un produs adecvat pentru utilizare.

Articolul 18 din Regulamentul (CEE) nr. 880/92 prevedea ca, în termen de cinci ani de la intrarea sa în vigoare, Comisia Europeană să revizuiască sistemul în baza experienței acumulate în timpul aplicării sale și să propună modificările necesare la Regulament. Astfel, la data de 17 iulie 2000, a intrat în vigoare, Regulamentul (CE) 1980/2000 al Parlamentului European și al Consiliului, privind stabilirea procedurii de atribuire a etichetei ecologice⁶. La elaborarea și aprobarea prezentului regulament au fost luate în considerare mai multe aspecte importante, inclusiv:

- ▶ asigurarea compatibilității și coordonării schemei comunitare de acordare a etichetei ecologice cu prioritățile politicii comunitare de mediu și cu alte sisteme comunitare de etichetare sau certificare a calității, precum cele prevăzute în Directiva Consiliului 92/75/CEE din 22 septembrie 1992 privind indicarea, prin etichetare și informații standard despre produs, a consumului de energie și de alte resurse la aparatele de uz casnic și prin Regulamentul Consiliului nr. 2092/91 din 24 iunie 1991 privind producția agricolă ecologică și indicarea acesteia pe produsele agricole și alimentare;
- ▶ asigurarea coordonării între eticheta ecologică comunitară și alte sisteme de etichetare ecologică din comunitate pentru a promova obiectivele comune ale consumului durabil.

Garantarea transparenței în aplicarea sistemului de etichetare ecologică și asigurarea compatibilității cu standardele internaționale aplicabile pentru a facilita accesul și participarea producătorilor și exportatorilor din țări terțe la acel sistem.

Experiența căpătată în contextul punerii în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1980/2000 a demonstrat necesitatea modificării acestui sistem de etichetare ecologică pentru a-i spori eficacitatea și a-i simplifica aplicabilitatea. În acest sens, din motive de claritate și de securitate legală, Regulamentul (CE) nr. 1980/2000 a fost înlocuit cu Regulamentul (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului (CEE) din 25 noiembrie 2009,

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000R1980&from=RO>

privind eticheta ecologică a UE. Potrivit Regulamentului dat, sistemul Uniunii Europene de etichetare ecologică face parte din politica de consum și producție durabilă, care are ca obiectiv reducerea impactului negativ a consumului și a producției asupra mediului, sănătății, climei și resurselor naturale. Sistemul este destinat să promoveze acele produse care au un nivel înalt de performanță de mediu, prin utilizarea etichetei ecologice.

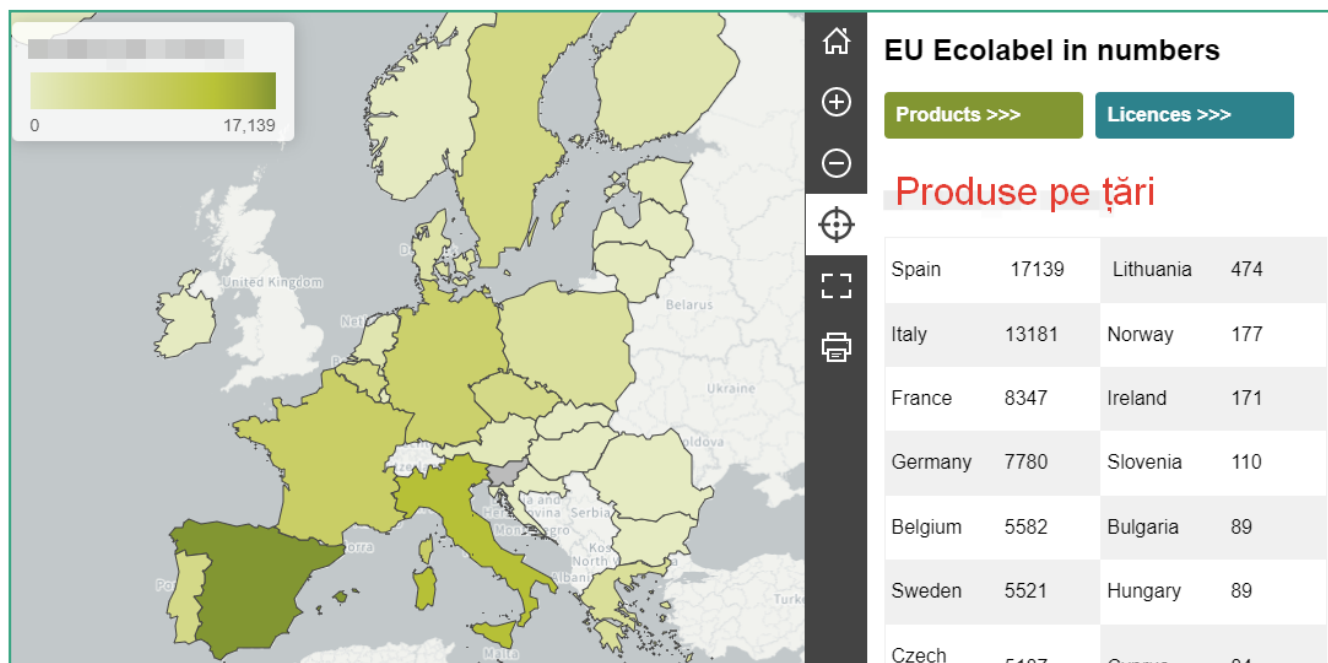
Regulamentul (CE) nr. 66/2010 privind eticheta ecologică se aplică tuturor mărfurilor sau serviciilor furnizate pentru distribuție, consum sau utilizare pe piața comunitară, cu excepția următoarelor produse:

- ▶ medicamente destinate uzului uman;
- ▶ medicamente veterinare;
- ▶ dispozitive medicale;
- ▶ produse alimentare și furaje.

Substanțe și preparate clasificate în conformitate cu legislația UE ca fiind toxice, dăunătoare mediului, cancerigene și bunuri fabricate prin procedee dăunătoare pentru om sau pentru mediu și/sau care pot dăuna consumatorului în condiții normale de utilizare.

Numărul de produse cu eticheta ecologică a UE a crescut treptat și constant, atingând în septembrie 2021 nivelul fără precedent de 83 590 de produse etichetate ecologic. Dacă analizăm figura nr. 1, observăm că majoritatea licențelor sunt acordate în Germania (17%), Franța (16%) și Italia (15%). În mod similar, majoritatea produselor sunt etichetate în Spania (21%), Italia (16%), Franța (10%) și Germania (9%).

Figura 3. Licențe și produse pe țară.

Sursa: https://ec.europa.eu/environment/ecolabel-facts-and-figures_en

Din cele 2 057 de licențe eliberate și înregistrate în septembrie 2021, majoritatea aparțin următoarelor grupe de produse:

- a. Servicii de cazare turistică (22%);
- b. Produse de curățare a suprafețelor dure (14%);
- c. Hârtie igienă și produse de țesut (9%).

Tabelul 2. Licențe pe grup de produse.

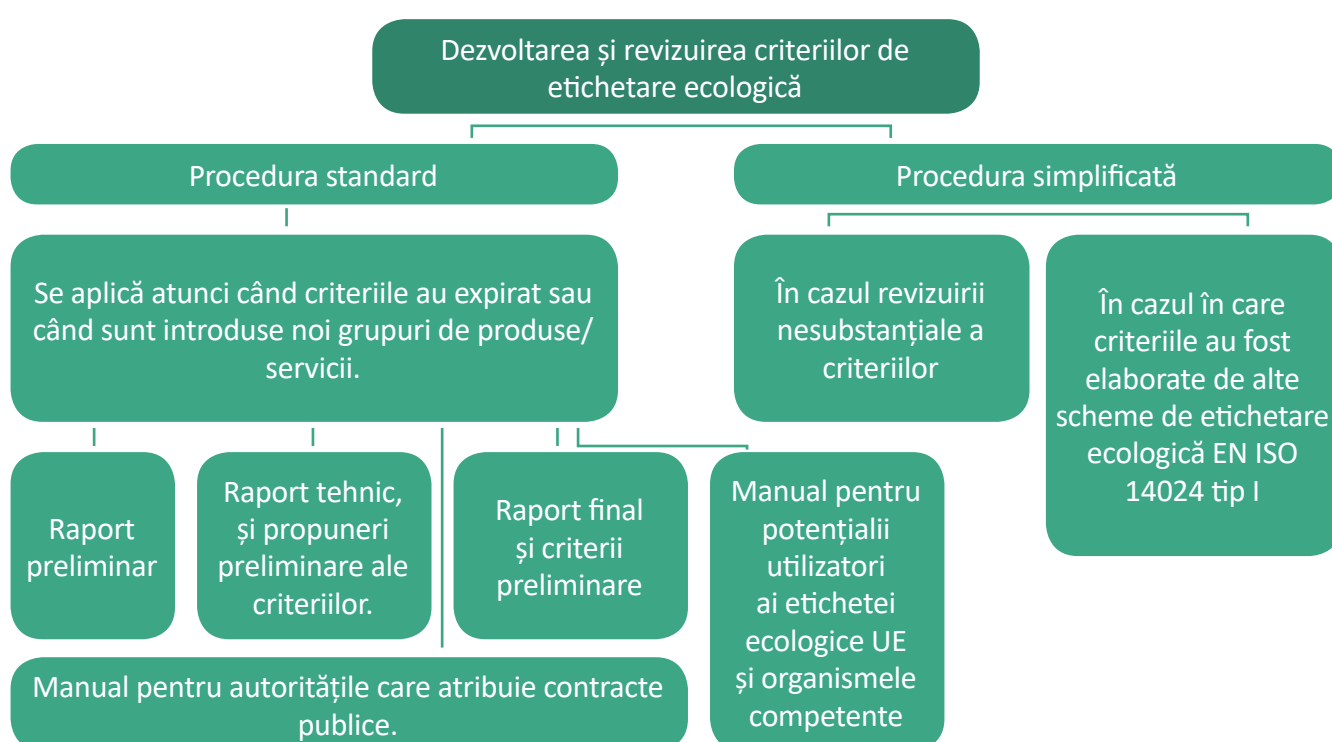
DISTRIBUȚIA LICENȚELOR ACORDATE PE GRUP DE PRODUSE		
Nr.	Grup de produse	Nr. licențe
1.	Servicii de cazare turistică	451
2.	Produse de curățare a suprafețelor dure	278
3.	Hârtie de țesut și produse de țesut	177
4.	Vopsele și lacuri pentru interior și exterior	161
5.	Detergenți de spălat vase manual	148
6.	Produse cosmetice pentru clătire	118
7.	Hârtie tipărită	107
8.	Detergenți de rufe	86
9.	Detergenți pentru mașini de spălat vase industriale și instituționale	83
10.	Textile	70
11.	Lubrifianti	70
12.	Servicii de curățenie interioară	66
13.	Lucrarea grafică	64
14.	Detergenți pentru mașini de spălat vase	60
15.	Mobila	28
16.	Detergenți de rufe industriali și instituționali	25
17.	Produse absorbante de igienă	17
18.	Mediu de cultură, amelioratori de sol	17
19.	Acoperiri dure	14
20.	Hârtia convertită	9
21.	Acoperiri de podea pe bază de lemn, plută și bambus	3
22.	Încălțăminte	2
23.	Afișaje electronice	2
24.	Saltele de pat	2
25.	Hârtie tipărită, hârtie de papetărie și produse pentru pungi de transport din hârtie	1
26.	Televizoare	0

Sursa: https://ec.europa.eu/environment/ecolabel-facts-and-figures_en

3.2. PROCEDURA DE ELABORARE ȘI REVIZUIRE A CRITERIILOR ETICHETEI ECOLOGICE UE

Criteriile pe care trebuie să le întrunească produsele pentru a putea purta eticheta ecologică UE se stabilesc în baza celor mai bune performanțe de mediu ale produselor de pe piața comunitară. În elaborarea acestor criterii, se urmărește scopul de a garanta aplicabilitatea simplă a acestora. Criteriile trebuie să se bazeze pe dovezi științifice, luând în considerare cele mai recente evoluții tehnologice. Aceste criterii sunt orientate spre piață și se limitează la impactul cel mai semnificativ al produselor asupra mediului pe parcursul ciclului lor de viață. Procedura de dezvoltare și revizuire a criteriilor pentru eticheta ecologică a UE este prezentată în figura 4 de mai jos.

Figura 4. Procedura de dezvoltare și/sau revizuire a criteriilor pentru eticheta ecologică a UE.

Sursa: Elaborată de autor.

Procedura de elaborare sau revizuire a criteriilor pentru eticheta ecologică UE presupune elaborarea unui set de documente. Numărul și complexitatea documentelor care trebuie întocmite depind de procedura aplicată.

Procedura standard de elaborare a criteriilor

Astfel, în cazul în care se **aplică procedura standard de elaborare a criteriilor** de etichetare ecologică, se vor întocmi următoarele documente:

1. raport preliminar;
2. propunerile de criterii preliminare și rapoartele tehnice asociate acestora;
3. raportul final și criteriile preliminare stabilite;
4. manual pentru potențialii utilizatori ai etichetei ecologice UE și organismele competente;
5. manual pentru autoritățile care atribuie contracte publice.

Conținutul fiecărui document este prezentat în anexa 3.

În timpul elaborării criteriilor, raportul preliminar este disponibil pentru consultări și informare pe pagina oficială a Comisiei UE. În urma publicării raportului preliminar se întocmește un proiect de propunere privind criteriile, precum și un raport tehnic în susținerea acestuia. Proiectul de propunere privind criteriile oferă justificarea fiecărui criteriu și explică într-un mod accesibil beneficiile de mediu specifice fiecărui criteriu. Proiectul de propunere trebuie să evidențieze criteriile care corespund principalelor caracteristici de mediu.

Procedura simplificată de elaborare a criteriilor

Procedura simplificată presupune elaborarea unui set mai restrâns de documente cu o complexitate mai mică, după cum urmează:

- ▶ **Raportul demonstrează** că au fost îndeplinite cerințele tehnice și de consultare prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 66/2010.

Raportul trebuie să includă:

- ▶ o justificare care să explice de ce nu este necesară o revizuire completă a criteriilor și de ce este suficientă o simplă actualizare a criteriilor și a nivelurilor de rigurozitate a acestora;
- ▶ o secțiune tehnică de actualizare a datelor anterioare de piață utilizate pentru stabilirea criteriilor;
- ▶ o indicație cantitativă a performanței globale de mediu pe care se așteaptă să o atingă criteriile revizuite în totalitatea lor, în comparație cu cea a produselor medii de pe piață.
- ▶ **Anexe la Raport:**
 - a. propunere preliminară a criteriilor ce se doresc a fi revizuite;
 - b. un manual revizuit pentru potențialii utilizatori ai etichetei ecologice UE și organismele competente;
 - c. un manual revizuit pentru autoritățile care atribuie contracte publice.

În cazul în care Comisia UE consideră că raportul proiectului de propunere sau criteriile, după caz îndeplinesc cerințele stabilite în Regulamentul (CE) nr. 66/2010, acestea sunt supuse consultărilor publice, pe o perioadă de 60 de zile, pe pagina web oficială a Comisiei, dedicată etichetei UE ecologice. În urma consultărilor publice, Comisia UE analizează comentariile parvenite din partea publicului interesat, indicând dacă acestea sunt acceptate sau refuzate, precum și motivele deciziei luate.

Totodată, este important de menționat că, la cererea oricărui stat membru, are loc o reuniune deschisă a grupului de lucru în care se dezbate propunerea privind criteriile, la care participă toate părțile interesate, cum ar fi organismele competente, industria (inclusiv IMM-urile), syndicatele, comercianții cu amănuntul, importatorii, asociațiile de protecție a mediului și organizațiile de consumatori. Comisia UE participă, de asemenea, la aceste reuniuni.

Perioada de valabilitate a criteriilor, precum și cerințele de evaluare și de verificare sunt determinate în procesul stabilirii criteriilor pentru acordarea etichetei ecologice pentru fiecare grup de produse. Aceasta variază de la 3 la 5 ani.

3.3. ETICHETA ECOLOGICĂ A UNIUNII EUROPENE

Preocupările Uniunii Europene cu privire la dezvoltarea unui sistem unitar de etichetare ecologică pentru produse au condus la instituirea unui sistem comunitar de etichetare ecologică. Înființată în 1992 și recunoscută în Europa și în întreaga lume, eticheta ecologică europeană este o etichetă ecologică de excelență pentru acele produse și servicii care îndeplinesc standarde ridicate de mediu pe tot parcursul ciclului lor de viață: de la extracția materiilor prime, până la producție, distribuție și eliminare.

Simbolul etichetei ecologice este un alt reper pentru cumpărătorii care doresc să-și reducă amprenta asupra mediului și, în același timp, să nu renunțe să cumpere produse de calitate.

Tabelul 3. Eticheta ecologică UE

 <p>Eticheta ecologică a UE sau Floarea UE (Eticheta ecologică a Uniunii Europene sau Floarea Uniunii Europene)</p>	<p>Anul de stabilire: 1992</p>
<p>Pagina web</p>	<p>https://ec.europa.eu/</p>
<p>Scurtă descriere</p>	<p>Eticheta ecologică este un sistem de certificare voluntară pentru anumite bunuri și servicii în UE, Norvegia, Liechtenstein și Islanda. Acesta reunește producătorii care doresc să aibă un impact mai redus asupra mediului în toate etapele producției, în comparație cu concurenții necertificați.</p>
<p>Țara de origine</p>	<p>Uniunea Europeană</p>
<p>Domeniu de aplicare</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Detergenți pentru mașina de spălat vase ▶ Detergenți de spălat vase manual ▶ Detergenți sanitari ▶ Hârtie absorbantă ▶ Hârtie imprimată și hârtie grafică ▶ Substrat de cultură, amelioratori de sol și mulci ▶ Produse cu acoperire tare ▶ Vopsele și lacuri ▶ Saltele de pat ▶ Lubrifianți ▶ Pompe de căldură ▶ Servicii de cazare pentru turiști ▶ Textile ▶ Încălțăminte.

Durată	3-5 ani. Pentru produsele de curățare și detergenții de uz casnic, eticheta este, de obicei, valabilă 4 ani, după care criteriile sunt revizuite ⁷ .
Cerințe de mediu	Criteriile de etichetare ecologică sunt stabilite pentru fiecare grup de produse pentru a reduce potențialul impact negativ asupra mediului pe parcursul ciclului de viață al produsului. Deoarece ciclul de viață a fiecărui produs și serviciu este diferit, criteriile sunt adaptate pentru a aborda caracteristicile unice ale fiecărui tip de produs.

Sursă: <https://ec.europa.eu/>.

Regulamentul UE privind etichetarea ecologică indică necesitatea de a spori coerența și de a promova armonizarea între schema UE de etichetare ecologică și sistemele naționale de etichetare ecologică din țările UE. Din acest motiv, atunci când unui produs sau serviciu i s-a acordat atât eticheta ecologică a UE, cât și o altă etichetă ecologică națională, ambele sigle sunt afișate una lângă alta pe produs sau serviciu.

3.4. AUTORITATEA COMPETENTĂ DE APLICARE A SISTEMULUI DE ETICHETARE ECOLOGICĂ

Fiecare țară din Spațiul Economic European desemnează un organism competent, o organizație independentă și imparțială care implementează sistemul UE de etichetare ecologică la nivel național. Organismele competente joacă un rol central în activitatea sistemului UE de etichetare ecologică și sunt primul punct de contact pentru solicitanți. Aceștia evaluează în mod specific cererile și acordă eticheta ecologică a UE produselor care îndeplinesc criteriile stabilite pentru acestea. Aceștia sunt, de obicei, responsabili pentru a se asigura că procesul de verificare este desfășurat într-o manieră consecventă, neutră și fiabilă de către o parte independentă, pe baza standardelor și procedurilor internaționale, europene sau naționale pentru organismele care operează sisteme de certificare a produselor.⁸ În tabelul nr. 4 câteva exemple sunt reflectate în acest sens:

Tabelul 4. Autoritățile competente pentru eticheta ecologică a UE.

Nr.	Statele membre ale Spațiului Economic European (SEE)	Autoritatea Competentă
1.	Germania	Sistemul de certificare este gestionat de Umweltbundesamt (UBA; Agenția Federală de Mediu) și RAL gGmbH în calitate de autoritate competentă. Acest organism independent verifică dacă produsele și serviciile care sunt etichetate cu eticheta ecologică a UE îndeplinesc și utilizează criterii stricte de mediu. Pentru a face acest lucru, sunt luate în considerare toate etapele ciclului de viață a unui produs, de la fabricație până la utilizare și până la eliminare. ⁹

⁷ <http://www.rektis.com.ua/>

⁸ <https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/faq.html>

⁹ www.eu-ecolabel.de

2.	Italia	În Italia, organismul responsabil cu implementarea Regulamentului (CE) nr. 66/2010 privind eticheta ecologică este Departamentul italian de etichetare ecologică al Comitetului de etichetare ecologică și audit ecologic. ¹⁰ Acest departament este format dintr-un președinte și șase membri numiți prin decret al Ministerului Mediului, Protecției Teritoriului și Mării pe o perioadă de 3 ani. Președintele poate fi numit de ministrul Mediului sau de ministrul Dezvoltării economice, în timp ce membrii sunt numiți de ministrul Mediului, doi de ministrul Dezvoltării economice, unul de ministrul Economiei și Finanțelor și unul de ministrul Sănătății.
3.	Polonia	În Polonia, organismul de certificare ecologică UE este un centru polonez de testare și certificare cu statut de organism notificat cu numărul 1434, recunoscut de Comisia Europeană în domeniul directivelor privind dispozitivele medicale și Regulamentul nr. 305/2011 a Parlamentului European și a Consiliului. ¹¹
4.	Danemarca	În Danemarca, autoritatea competentă este organizația non-profit „Ecolabelling Denmark „ ¹² . Această organizație oferă servicii de certificare pentru utilizarea etichetei ecologice a UE. Potrivit statutului său, veniturile adunate sunt folosite pentru a procesa cererile și a gestiona certificările, pentru a crește oferta și cererea de produse și servicii etichetate ecologic, pentru a reduce impactul negativ asupra mediului în beneficiul oamenilor și al resurselor Pământului.
5.	Romania	<p>Autoritatea competentă pentru acordarea etichetei ecologice UE în România este Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.</p> <p>Comisia UE pentru eticheta ecologică din cadrul Ministerului Mediului funcționează ca un organism consultativ cu rol în evaluarea dosarului necesar pentru acordarea etichetei ecologice.¹³</p> <p>Structura Comisiei pentru eticheta ecologică a UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ trei reprezentanți ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor; ▶ un reprezentant al Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; ▶ un reprezentant al Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului; ▶ un reprezentant al Agenției Naționale pentru Protecția Mediului; ▶ un reprezentant al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor; ▶ un reprezentant al Gărzii Naționale de Mediu; ▶ trei reprezentanți ai institutelor de cercetare de mediu; ▶ doi reprezentanți ai angajatorilor, doi reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din domeniul protecției mediului.

Sursa: Elaborată de autor

10 <https://www.minambiente.it/pagina/ecolabel-ue>

11 <https://www.pcbc.gov.pl/>

12 <https://www.ecolabel.dk/en/become-certified/what-does-it-cost/eu-ecolabel>

13 <http://www.mmediu.ro/>

În baza experienței țărilor din Spațiul Economic European, s-a constatat că autoritățile responsabile de implementarea sistemului UE de etichetare ecologică la nivel național pot fi atât organisme publice, cât și private. **În contextul comparării avantajelor între organismul competent aparținând sectorului privat sau public** în procesul de implementare a sistemului de etichetare ecologică, pot fi evidențiate următoarele puncte:

1. În cazul autorităților publice:

- ▶ îmbunătățirea stabilității economice a sistemului de etichetare ecologică, a protecției juridice și a credibilității în ochii producătorilor și consumatorilor;
- ▶ costuri rezonabile pentru examinarea cererii și monitorizarea conformității;
- ▶ posibilitatea încorporării standardelor internaționale în cele naționale;
- ▶ asigurarea implicării publice în stabilirea standardelor/criteriilor de etichetare ecologică.

2. În cazul entităților private:

- ▶ vulnerabilitate redusă la schimbarea priorităților politice și a constrângerilor bugetare;
- ▶ posibilitatea de a stabili standarde mai stricte decât cele ale agențiilor guvernamentale în anumite sectoare de produse, deoarece acestea nu trebuie să ia în considerare impactul asupra ratei ocupării forței de muncă.

3.5. COSTUL SERVICIILOR DE ETICHETARE ECOLOGICĂ

Respectarea criteriilor de etichetare ecologică necesită aplicarea inovațiilor tehnologice, a celor mai bune tehnici disponibile în fiecare domeniu care să eficientizeze procesul tehnologic al companiei și să reducă utilizarea resurselor și generarea de deșeuri, precum și impactul asupra mediului.

Conform experienței Uniunii Europene, operatorii economici care doresc să obțină dreptul de utilizare a etichetei ecologice trebuie să plătească autorității competente o taxă unică de analiză a dosarului și, ulterior, o taxă anuală.

Taxa unică de analiză a dosarului¹⁴:

- ▶ 200-350 euro pentru microîntreprinderi;
- ▶ 200-600 euro pentru întreprinderile mici și mijlocii și întreprinderile din țările în curs de dezvoltare;
- ▶ 200 - 2 000 euro pentru toate celelalte întreprinderi.

De asemenea, a fost stabilit un plafon maxim pentru taxa anuală pentru utilizarea etichetei ecologice. Acest plafon este de:

- ▶ 18 750 euro pentru microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii din țările în curs de dezvoltare;
- ▶ 25 000 euro pentru toate celelalte întreprinderi.

Cu toate acestea, fiecare stat membru a stabilit taxe naționale, fie în euro, fie în monedă națională, care sunt cuprinse între 215 și 2000 euro¹⁵.

¹⁴ https://europa.eu/youreurope/business/product-requirements/labels-markings/ecolabel/index_ro.htm

¹⁵ https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/eu-ecolabel_fees.pdf

Costurile încasate variază în funcție de serviciile solicitate de operatorul economic:

- ▶ *examinarea cererilor pentru eliberarea certificatului de conformitate* - examinarea cererii de eliberare a certificatului de conformitate și a documentației anexate se efectuează contra cost. Costul nu include costurile de testare sau evaluare a produselor în procesul de analiză a performanței acestora, în conformitate cu criteriile specifice etichetei ecologice;
- ▶ *evaluarea conformității produselor și/sau serviciilor* - costurile testării necesare și verificării performanței produsului și/sau serviciului în conformitate cu criteriile specifice etichetei ecologice;
- ▶ *supravegherea produselor/serviciilor certificate* - după ce a fost supusă certificării inițiale, procedura anuală planificată pentru supravegherea unui produs/serviciu certificat se desfășoară pentru următorii 3 ani. Supravegherea are ca scop confirmarea stabilității unui produs/serviciu certificat în conformitate cu criteriile etichetei ecologice. Costul supravegherii se stabilește în contractul încheiat între operatorul economic și organismul de etichetare ecologică. De obicei, acest cost reprezintă 30-50% din costul inițial de certificare;
- ▶ *extinderea domeniului de aplicare a certificatului* - în cazurile în care operatorul economic care utilizează eticheta ecologică intenționează să extindă domeniul de aplicare a certificatului la articole suplimentare de produse din aceeași categorie, costul evaluării componentelor și elementelor de ambalare pentru consumatori depinde de gradul de omogenitate a grupului de produse și a ambalajului;
- ▶ *evaluare adițională* – se efectuează în cazul în care furnizorii, componentele, elementele de ambalare pentru consumatori, specificațiile tehnice și tehnologia de producție etc. sunt modificate și dacă astfel de modificări pot afecta conformitatea produselor certificate cu cerințele criteriilor de mediu. Utilizatorul certificatului de conformitate ar trebui să notifice în scris organismul de certificare din domeniul etichetării ecologice în faza de planificare incipientă. În baza rezultatelor modificărilor planificate, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice decide dacă este necesară o evaluare suplimentară;
- ▶ *certificare repetată* - se efectuează cu cel mult 3 luni înainte de expirarea valabilității certificatului de conformitate. Costul certificării repetate este de obicei de aproximativ 80% din costul lucrării de certificare inițială.

Costurile serviciilor menționate mai sus sunt stabilite de organismul de etichetare ecologică. Această abordare permite organismului de etichetare ecologică să stabilească prețuri rezonabile în funcție de criteriile naționale și de volumul de muncă în toate etapele de acordare, monitorizare și reînnoire a certificatului de conformitate.

SISTEMUL DE ETICHETARE ECOLOGICĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

4.1. PREMISELE CREĂRII ȘI INSTITUIRII UNUI SISTEM DE ETICHETARE ECOLOGICĂ LA NIVEL NAȚIONAL

Necesitatea legiferării și instituirii unui sistem de etichetare ecologică la nivel național, prin transpunerea în legislația națională a prevederilor Regulamentului nr. 66/2010 din 25 noiembrie 2009 privind eticheta ecologică UE a fost condiționată de documentele de politici aplicabile și de angajamentele internaționale asumate de către Republica Moldova, cum ar fi:

- a. *Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni (HG nr. 301/2014)* - conform pct. 20 alin. (5), se constată lipsa unui cadru legal pentru punerea în aplicare a mecanismelor de achiziții publice verzi, de etichetare și certificare ecologică, de asigurare de mediu, ceea ce constituie un factor negativ având în vedere lipsa unor instrumente economice de protecție a mediului. În acest sens, potrivit pct. 35 din Planul de acțiuni menționat supra, este planificat introducerea sistemului de etichetare ecologică (prin transpunerea Regulamentului (CE) nr. 66/2010 din 25 noiembrie 2009 privind eticheta UE ecologică).
- b. *Strategia în domeniul protecției consumatorilor pentru anii 2013-2020 (HG nr. 560/2013)*. Strategia menționează că *una dintre componentele de protecție a consumatorilor este supravegherea pieței, scopul căreia este de a împiedica plasarea pe piață a mărfurilor și serviciilor care nu corespund cerințelor prescrise și/sau declarate, precum și lipsa unui sistem care ar garanta inofensivitatea mărfurilor și serviciilor plasate pe piață, și anume lipsește un mecanism funcțional de implementare a cerințelor privind siguranța mărfurilor și de colaborare a autorităților de supraveghere a pieței.*
- c. *Legea nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, și anume, Titlul V „Comerț și aspecte legate de comerț”, Capitolul 13 „Comerț și dezvoltare durabilă”, art. 375, care prevede că, „Părțile recunosc importanța cooperării cu privire la aspectele legate de comerț ale politicii de mediu și ale politicii în domeniul muncii, pentru realizarea obiectivelor și vor coopera în vederea promovării sistemelor private și publice de certificare, trasabilitate și etichetare, inclusiv a etichetării ecologice”.*
- d. *Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472/2016 (Titlul V „Comerț și aspecte legate de comerț”, Capitolul 13 „Comerț și dezvoltare durabilă”, pct. 367, acțiunea 13) care prevede „introducerea sistemului de etichetare ecologică și a sistemului de certificare a mărfurilor obținute din resurse naturale”.*

O altă premisă pentru crearea schemei de etichetare ecologică a fost introducerea componentei achiziții durabile în procesul de achiziții publice. În 2017, au fost făcuți primii

pași către implementarea mecanismelor de achiziții publice verzi. A fost elaborat Ghidul Achizițiilor Publice Durabile pentru Republica Moldova și au fost lansate proceduri pilot care includ criteriile de durabilitate pentru 2 grupuri selectate - fructe și legume ecologice; ferestre și uși eficiente din punct de vedere energetic/ecologic.

La nivel național, Republica Moldova intenționează să extindă aplicarea standardelor ISO de mediu prin crearea unui cadru legal și stabilirea unei scheme de etichetare ecologică în Republica Moldova, prin transpunerea parțială a Regulamentului (CE) nr. 66/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind eticheta ecologică a UE care stă la baza creării unei scheme naționale voluntare de etichetare ecologică pe baza criteriilor stabilite în standardul internațional SM SR EN ISO 14024: 2018.

Schema națională de etichetare ecologică trebuie să îndeplinească cerințele standardului internațional ISO 14024 și să fie asemănătoare cu cea a sistemului UE de etichetare ecologică, bazându-se pe aceleași principii de bază.

Principiile de bază ale sistemului de etichetare ecologică sugerate pentru Moldova

1. eticheta ecologică este exactă, verificabilă, relevantă și nu induce în eroare;
2. procedura și cerințele pentru etichetele ecologice nu creează bariere nejustificate în calea comerțului internațional;
3. informațiile privind procedura de etichetare ecologică, metodologia și orice criterii trebuie să fie disponibile și accesibile părților interesate, la cerere;
4. etichetele ecologice nu stau în calea inovației care menține sau are potențialul de a îmbunătăți performanța de mediu;
5. orice cerințe administrative sau cereri de informații privind etichetele și mențiunile de mediu trebuie să fie limitate la cele necesare pentru a stabili conformitatea cu criteriile și standardele aplicabile etichetelor ecologice;
6. informațiile privind aspectele de mediu ale produselor și serviciilor etichetate ecologic trebuie să fie disponibile consumatorilor actuali și potențiali.

4.2. ORGANISME DE CERTIFICARE ÎN DOMENIUL ETICHETĂRII ECOLOGICE PROPUSE (OCDEE)

Industria, guvernul și consumatorii, comercianții, comunitatea științifică, organismele de standardizare, organismele de certificare în domeniul etichetării ecologice și asociațiile din industrie sunt toți actori vitali în sistemul național de etichetare ecologică.

Organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice (OCDEE) este persoana juridică independentă, neutră față de agentul economic supus verificării, care în activitatea sa de evaluare a conformității produselor și serviciilor cu criteriile etichetei ecologice aplică cerințele standardului internațional ISO 14024.

Astfel, la evaluarea conformității produselor și serviciilor, persoana juridică interesată din sectorul public sau privat trebuie să:

- ▶ obține certificatul de acreditare de la Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova (MOLDAC);
- ▶ se înregistreze în Registrul organismelor de certificare în domeniul etichetării ecologice deținut de Agenția de Mediu.

Procesul de acreditare a organismelor de certificare în domeniul etichetării ecologice

Acreditarea OCDEE se va face în conformitate cu Legea nr. 235 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității din 01.12.2011 de către Centrul Național de Acreditare al Republicii Moldova (MOLDAC), la cererea depusă de solicitant. La cerere, solicitantul va atașa un set de documente care confirmă domeniul de activitate în baza căruia își poate desfășura activitatea de certificare (vezi Tabelul 5).

Tabelul 5. Documente legale care ar fi cazul să fie anexate de către solicitant la cererea de acreditare.

Titlul documentelor	
1.	Cod de înregistrare / Act de constituire / Statut și/sau alte documente care dovedesc statutul juridic al OCDEE.
2.	Documente privind identificarea acționarilor, procentul de acțiuni și alte informații relevante,
3.	Contractul de asociere/de acționariat și alte documente relevante
4.	Informații relevante despre organismele asociate (conexe), inclusiv o descriere a activităților acestora (identificarea riscurilor, riscurilor asociate, potențiale conflicte de interese, activități pentru a minimiza sau elimina astfel de conflicte etc.).

În urma analizei cererii și a documentelor anexate, Centrul Național de Acreditare poate invita solicitantul, la necesitate, să clarifice orice aspecte legate de cererea depusă. Evaluarea competenței unui organism de etichetare ecologică presupune evaluarea acestuia pe baza criteriilor de acreditare conform standardelor și cerințelor de referință ale documentelor organizațiilor europene și organizațiilor internaționale de specialitate, adoptate la nivel național pe următoarele aspecte:

- ▶ competența tuturor activităților desfășurate de acest organism;
- ▶ competența personalului;
- ▶ validitatea metodologiei de evaluare a conformității;
- ▶ validitatea rezultatelor evaluării conformității.

În procesul de acreditare, MOLDAC, după caz, se poate baza pe următoarele documente de referință ¹⁶:

- a. Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;
- b. SM SR EN ISO/ IEC 17000:2006 – Evaluarea conformității. Vocabular și principii generale;
- c. SM SR EN ISO/ IEC 17020:2013 – Criterii pentru funcționarea diferitelor tipuri de organisme care efectuează inspecții;

¹⁶ https://acreditare.md/public/files/documente_de_referinta/4-DR-OCpr-04-17065-ed-2.pdf

- d. SM EN ISO/ IEC 17025:2018 – Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări;
- e. SM SR EN ISO/ IEC 17021:2012 - Evaluarea conformității. Cerințe pentru organisme care oferă auditarea și certificarea sistemelor de management;
- f. SM SR Ghid ISO/IEC 17067:2011 Evaluare a conformității. Fundamentele certificării produselor și linii directoare pentru schemele de certificare a produselor;
- g. SM SR Ghid ISO/ IEC 23:2011 Metode pentru evaluarea conformității cu standardele în sistemele de certificare de o terță parte;
- h. SM SR EN ISO/ IEC 17030:2011 Evaluarea conformității. Cerințe generale pentru mărci de conformitate de o terță parte;
- i. SM SR Ghid ISO 27:2011 Linii directoare pentru acțiunile corective pe care trebuie să le întreprindă un organism de certificare în caz de utilizare abuzivă a mărcii sale de certificare;
- j. SM SR Ghid ISO/ IEC 53 : 2011 Evaluarea conformității. Îndrumări pentru utilizarea unui sistem de management al calității ale unei organizații în certificarea de produs;
- k. SM SR Ghid ISO/ IEC 28: 2011 Evaluarea conformității. Îndrumări referitoare la un sistem de certificare a produselor de o terță parte;
- l. Alte documente EA, IAF aplicabile;
- m. Regulile și procedurile Organismului Național de Acreditare.

Unul dintre standardele de bază aplicabile de MOLDAC **în procesul de evaluare a OCDEE** este: *SM EN ISO / IEC 17065: 2013: Evaluarea Conformității. Cerințe pentru organismele care certifică produse, procese și servicii*. Acesta conține cerințe privind competența, funcționarea consecventă și imparțialitatea organismelor care certifică produse, procese și servicii.

Standardul SM EN ISO / IEC 17065: 2013: Evaluarea conformității. Cerințele pentru organismele care certifică produse, procese și servicii includ:

- ▶ cerințe generale referitoare la aspectele legale și contractuale, managementul imparțialității, răspunderea juridică și finanțare, condiții nediscriminatorii, confidențialitate și informații disponibile public;
- ▶ cerințe referitoare la structură (structura organizațională, managementul de la cel mai înalt nivel, mecanismele pentru asigurarea imparțialității);
- ▶ cerințe referitoare la resurse, respectiv la personal și resurse pentru evaluare;
- ▶ cerințe referitoare la proces: aspecte legate de solicitare, analiza solicitării, evaluare, decizie referitoare la certificare, documentație de certificare, registrul produselor certificate, supraveghere, modificări care afectează certificarea, încetarea reducerea, suspendarea sau retragerea certificării, înregistrări, reclamații și apeluri;
- ▶ cerințele sistemului de management referitoare la documentația generală, controlul documentelor, controlul înregistrărilor, analiza efectuată de management, audituri interne, acțiuni corective, acțiuni preventive.

De asemenea, standardul cuprinde și două anexe informative:

- ▶ Anexa A (informativă) Principii pentru organismele de certificare a produselor și pentru activitățile de certificare ale acestora
- ▶ Anexa B (informativă) Aplicarea acestui standard internațional pentru procese și servicii.

Pe lângă cerințele prevăzute în standardele menționate mai sus, OCDEE trebuie să garanteze respectarea principiului imparțialității. În acest sens, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice depune către MOLDAC, cel puțin, următoarele documente:

- a. organigrama;
- b. regulamentele Comitetelor;
- c. identificarea managementului la cel mai înalt nivel și a conducătorului OCDEE;
- d. lista membrilor Comitetelor cu informații relevante despre ei;
- e. angajamentul managementului de la cel mai înalt nivel asupra imparțialității;
- f. identificarea, analiza riscurilor și modul de înlăturare sau minimalizare/reducere a lor până la un nivel acceptabil;
- g. mijloacele prin care OCDEE obține suport financiar (pentru a demonstra că nu-i afectează imparțialitatea);
- h. alte documente solicitate de către MOLDAC.

În cazul în care OCDEE îndeplinește criteriile de acreditare, MOLDAC **emite decizia de acreditare**. În baza deciziei de acreditare, solicitantului i se eliberează certificat de acreditare pe un termen prevăzut în standardul de referință. Domeniul de acreditare aprobat de MOLDAC este parte integrantă a certificatului de acreditare.

În procesul de evaluare, MOLDAC, poate, după caz, efectua acte de control la fața locului. În cazul în care MOLDAC depistează vreo neregularitate, solicită înlăturarea acestora de către OCDEE oferindu-i un termen rezonabil în acest sens. Dacă, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice nu înlătură încălcările în termenul prestabilit, MOLDAC ia o decizie privind neacordarea acreditării.

MOLDAC supraveghează organismele de certificare în domeniul etichetării ecologice pentru care a eliberat un certificat de acreditare. Supravegherea este efectuată pentru a monitoriza conformitatea continuă cu cerințele de acreditare de către organismele de certificare acreditate.

Confirmarea valabilității acreditării se aprobă printr-o decizie **de menținere a acreditării**, emisă de MOLDAC, având în vedere rezultatele pozitive ale evaluărilor de supraveghere.

Extinderea, restrângerea sau reînnoirea acreditării se efectuează la solicitarea organismului de certificare în domeniul etichetării ecologice. Reînnoirea acreditării se efectuează prin reevaluarea organismului de certificare în domeniul etichetării ecologice privind conformitatea cu criteriile de acreditare. Reevaluarea organismului de certificare în domeniul etichetării ecologice este similară unei evaluări inițiale, cu deosebirea că experiența acumulată în timpul evaluărilor anterioare este luată în considerare. Restrângerea domeniului de acreditare se efectuează de asemenea, în cazul în care în urma evaluării de supraveghere, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice nu îndeplinește în mod repetat o parte din criteriile de acreditare. În cazul în care se constată că organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice care a primit certificat de acreditare nu mai este competent să realizeze o activitate specifică de evaluare a conformității și nu se conformează criteriilor de acreditare stabilite în standardul de referință aplicabil, MOLDAC întreprinde toate măsurile adecvate pentru restricționarea, suspendarea sau retragerea certificatului de acreditare al acestuia.

Totodată, MOLDAC, în timp util de la data emiterii deciziei de suspendare, retragere, restricționare, reînnoire sau prelungire a certificatului de acreditare, sesizează Agenția de Mediu despre acest lucru.

Înregistrarea organismelor de certificare a etichetării ecologice

Concomitent cu cererea de acreditare, OCDEE va solicita MOLDAC recunoașterea în conformitate cu Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității. Cererea de recunoaștere în scopul notificării va fi însoțită de următoarele documente:

1. o scurtă prezentare a activității OCDEE, care să arate experiența acestuia în evaluarea conformității;
2. planul și metoda de evaluare a conformității, inclusiv o descriere detaliată a măsurilor de inspecție pe care organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice se angajează să le impună operatorilor economici pe care îi inspectează;
3. măsurile pe care OCDEE le va aplica operatorilor economici pe care îi inspectează în cazul nerespectării prevederilor legale privind etichetarea ecologică;
4. metodologia de fundamentare a costurilor de inspecție și evaluare a conformității aplicabile operatorilor economici;
5. lista personalului;
6. lista echipamentului;
7. lista activităților subcontractate.

Agenția de Mediu recunoaște OCDEE prin ordinele conducătorului său în conformitate cu Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și evaluare a conformității și notifică aceste organisme. OCDEE va fi înregistrat în Registrul electronic, iar Registrul va fi publicat și menținut pe site-ul oficial al Agenției de Mediu.

Acreditarea și înregistrarea OCDEE trebuie să implice respectarea cerințelor de conformitate (a se vedea tabelul 6).

Tabelul 6. Cerințe de acreditare și înregistrare pentru OCDEE.

<p>Cerințe care trebuie îndeplinite de OCDEE pentru a obține autorizația de etichetare ecologică</p>	Să dețină sediul în Republica Moldova;
	să aibă, cel puțin, un an de experiență în evaluarea conformității;
	să aibă propriul laborator acreditat în Sistemul Național de Asigurare a Conformității Produselor, sau să aibă un contract de colaborare cu un astfel de laborator, să efectueze toate analizele și determinările utile pentru controlul și certificarea produselor și/sau serviciilor;
	să dispună de personal calificat cu cunoștințe tehnice și experiență suficiente pentru a îndeplini sarcinile de evaluare a conformității;
	să fie independenți de toate părțile implicate, imparțiali, integri și lipsiți de orice presiuni și stimulente, în special financiare, care le-ar putea afecta capacitatea de a evalua sau un interes în rezultatele acelor activități;
	să dispună de o metodologie aprobată pentru derularea procedurii de evaluare a conformității, asigurând transparența și posibilitatea reproducerii procedurilor în cauză;
	să aibă politici și proceduri adecvate care să facă o distincție clară între sarcinile îndeplinite ca organism de certificare în domeniul etichetării ecologice și orice alte activități;
	să dispună de reglementări interne privind procedurile necesare desfășurării activității, având în vedere dimensiunea întreprinderii, domeniul de activitate și structura acesteia, gradul de complexitate al tehnologiei utilizate pentru produsul în cauză și procesul de producție în masă sau în masă;
	să dispună de mijloacele necesare pentru a îndeplini în mod corespunzător sarcinile tehnice și administrative legate de activitățile de evaluare a conformității și au acces la toate echipamentele sau instalațiile necesare;
	să posede capacitatea necesară de a întocmi certificate, înregistrări și rapoarte care să demonstreze că evaluările au fost efectuate.

Principiul imparțialității OCDEE de etichetare ecologică presupune că atât acesta, cât și personalul său trebuie să îndeplinească un set de cerințe:

Nu trebuie să fie proiectantul, producătorul, furnizorul, instalatorul, cumpărătorul, proprietarul, utilizatorul sau operatorul de întreținere al produselor pe care le evaluează și nici reprezentantul autorizat al oricărei părți, cu excepția propriilor produse de consum.

Nu ar trebui să fie implicat direct în proiectarea, fabricarea și construcția, comercializarea, instalarea, utilizarea sau întreținerea acelor produse și nu poate reprezenta părțile implicate în acele activități.

Nu trebuie să se angajeze în nicio activitate care ar putea afecta imparțialitatea sau integritatea activităților de evaluare a conformității pentru care au fost desemnați, în special, furnizarea de servicii de consultanță entității economice a cărei producție este necesară pentru certificare;

Prin urmare, OCDEE, care face parte dintr-o asociație de afaceri sau o federație profesională

care reprezintă întreprinderile implicate în proiectarea, fabricarea, furnizarea, asamblarea, utilizarea sau întreținerea produselor pe care le evaluează, este acreditată numai dacă își demonstrează independența și absența conflictelor de interes. În plus, OCDEE se asigură că activitățile filialelor sau ale subcontractanților săi nu afectează confidențialitatea, obiectivitatea sau imparțialitatea activităților lor de evaluare a conformității.

Drepturile și obligațiile ale organismelor de certificare în domeniul etichetării ecologice

Organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice au următoarele obligații:

- ▶ să se conformeze cerințelor din standardele de referință și din documentele europene și internaționale privind funcționarea organismelor de evaluare a conformității și cerințelor stabilite de Centrul Național de Acreditare privind domeniile pentru care este acordată acreditarea;
- ▶ să îndeplinească toate sarcinile de evaluare a conformității pentru care solicită acreditare și să posede mijloacele necesare pentru a îndeplini în modul corespunzător sarcinile tehnice și administrative legate de activitățile de evaluare a conformității, inclusiv să-și asigure acces la toate echipamentele sau facilitățile necesare;
- ▶ să desfășoare activitățile de evaluare a conformității la cel mai înalt grad de integritate profesională și de competență tehnică necesară în domeniul respectiv și să fie libere de orice presiune și stimulent, îndeosebi financiare, care le-ar putea influența rezultatele activității;
- ▶ să asigure o evaluare imparțială, consecventă a conformității produselor cu criteriile privind eticheta ecologică, în conformitate cu cerințele standardelor internaționale, naționale și regionale, autorităților de evaluare a conformității produselor;
- ▶ să respecte confidențialitatea și să prevină divulgarea sau utilizarea în orice scop, fără legătură cu certificarea ecologică, informațiile la care a fost accesat în timpul evaluării conformității produselor, supravegherii tehnice și verificării ciclului de viață al produselor, să asigure protecția informațiilor împotriva falsificării;
- ▶ să verifice în mod regulat, conformitatea produselor etichetate ecologic cu criteriile de acordare a etichetei ecologice și cerințele de evaluare;
- ▶ să efectueze controale inopinate la fața locului și să informeze utilizatorul etichetei ecologice în legătură cu orice plângere făcută cu privire la produsul care poartă eticheta ecologică și să solicite utilizatorului să răspundă la plângerile respective;
- ▶ să asigure examinarea în termen de 30 de zile lucrătoare de la primirea notificării din partea operatorului economic a oricăror modificări în compoziția produsului sau în procesul de producție a acestuia, care ar putea afecta respectarea criteriilor privind eticheta ecologică;
- ▶ să ia măsuri în cazul în care determină că produsul care poartă eticheta ecologică nu îndeplinește criteriile privind eticheta ecologică specifice respectivului grup de produse sau că eticheta ecologică nu este utilizată cu încălcarea legislației;
- ▶ să păstreze confidențialitatea datelor furnizate de către operatorii economici și să ia toate măsurile rezonabile pentru a asigura protecția documentelor care i-au fost furnizate împotriva falsificării și însușirii neautorizate pe o perioadă de cel puțin 3

- ani de la data încetării contractului încheiat cu operatorul economic;
- ▶ să informeze părțile interesate, inclusiv alte organisme de evaluare a conformității acreditate, despre măsurile preconizate în legătură cu produsele neconforme (depistate în procesul evaluării) care prezintă riscuri pentru sănătatea și siguranța persoanelor sau despre alte aspecte ale protecției interesului public;
 - ▶ să încheie contracte de asigurare cu companiile de asigurare recunoscute legal pe teritoriul Republicii Moldova și să dețină polițe de asigurare pentru a repara prejudiciul care poate fi cauzat terțelor părți prin activitatea lor și față de care poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare cu privire la asigurări.
 - ▶ să dispună suspendarea și/sau anularea certificatului de conformitate înainte de expirarea termenului de valabilitate, după caz.
 - ▶ să furnizeze Agenției de Mediu în fiecare an, până la data de 1 februarie, un raport scris referitor la activitatea sa în anul calendaristic anterior. Raportul anual conține informații privind:
 - ▷ activitățile de evaluare a conformității, realizate în limita domeniului în care a fost recunoscut;
 - ▷ orice refuz, restricție, suspendare sau retragere a certificatelor ecologice, însoțite de motivare;
 - ▷ apelurile și reclamațiile recepționate, inclusiv informațiile privind modul de soluționare a acestora;
 - ▷ dificultățile întâmpinate în realizarea activităților, măsurile întreprinse și/sau pe care le propune pentru îmbunătățirea activității;
 - ▷ lista operatorilor economici certificați cuprinzând denumirea și adresa, tipul operatorului economic (producător, procesator, importator, exportator), tipul produsului, data înregistrării, data certificării;
 - ▷ actele de control efectuate, cuprinzând denumirea și adresa operatorului economic, tipul operatorului economic (producător, procesator, importator, exportator), data controlului, tipul controlului (planificat sau inopinat) și, dacă este cazul, măsurile aplicate, data aplicării acestora și durata ei.

Organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice au următoarele drepturi:

- ▶ de a avea acces la informațiile disponibile în mod public, legate de activitatea de acreditare în domeniul pentru care a solicitat sau a primit acreditare;
- ▶ de a negocia, în limitele prevăzute de procedurile Centrului Național de Acreditare, date exacte despre desfășurarea diferitelor faze ale procesului de evaluare;
- ▶ de a refuza componența echipei de evaluare numai pe motive bine întemeiate, prezentate în scris conducerii Centrului Național de Acreditare. În această situație, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice își asumă riscul întâzierii procesului de acreditare față de graficul stabilit, iar MOLDAC își rezervă dreptul de a utiliza, după caz, și evaluatori de la organisme de acreditare străine, cu recalcularea costurilor acreditării, costuri care îi vor fi comunicate suplimentar organismului de evaluare a conformității;
- ▶ de a solicita membrilor echipei de evaluare declarații de păstrare a confidențialității și de respectare a dreptului său de proprietate industrială și de proprietate intelectuală,

- precum și a unui astfel de drept al clienților săi;
- ▶ de a renunța la acreditare, notificând Centrului Național de Acreditare cu cel puțin 45 de zile înainte;
 - ▶ de a face referire la statutul său de acreditare numai pe perioada de valabilitate a certificatului de acreditare și numai pentru activitățile acreditate;
 - ▶ de a contesta deciziile Centrului Național de Acreditare;
 - ▶ de a solicita producătorului, în cadrul evaluării conformității, asigurarea accesului la locul de producere și la documentele sistemului calității, precum și de a efectua vizite de evaluare planificate și inopinate dacă sunt necesare;
 - ▶ alte drepturi.

4.3. PROCEDURA SUGERATĂ DE EVALUARE A CONFORMITĂȚII SERVICIILOR ȘI PRODUSELOR

4.3.1 PROCEDURA SUGERATĂ DE APLICARE PENTRU ELIBERAREA CERTIFICATULUI DE CONFORMITATE

Etichetarea ecologică, ca sistem voluntar, implică faptul că orice operator economic care produce, importă, fabrică, prestează servicii, angrosiști sau comercianții cu amănuntul pot solicita dreptul de a utiliza eticheta ecologică pentru produsele și serviciile lor. Pentru a obține dreptul de a utiliza eticheta ecologică, operatorul economic în cauză trebuie mai întâi să solicite OCDEE un certificat de conformitate. Pe baza acestei solicitări, OCDEE inițiază procedura de evaluare a conformității serviciilor și produselor.

Operatorul economic **solicită eliberarea unui certificat de conformitate** pentru un produs, chiar dacă acesta este introdus pe piață sub una sau mai multe denumiri comerciale.

Operatorul economic trebuie să anexeze la cererea de certificat de conformitate următoarele documente:

- ▶ indicarea grupului de produse sau servicii vizat și descrierea completă a produsului sau serviciului;
- ▶ documentația necesară pentru evaluarea produsului sau serviciului în conformitate cu criteriile de acordare a etichetei ecologice pentru grupul de produse sau servicii vizat;
- ▶ dovada achitării taxei.

Într-un termen rezonabil de la data înregistrării cererii de eliberare a certificatului de conformitate, OCDEE va verifica documentele prezentate și, în cazul în care informațiile furnizate de operatorul economic sunt incomplete și/sau neconcludente, va solicita informații suplimentare. Dacă operatorul economic nu furnizează informațiile solicitate în termen de 60 de zile de la data la care a fost informat, sau, cel puțin, unul dintre documentele depuse este fals, cererea de eliberare a certificatului ecologic se respinge.

4.3.2. PROCEDURA PROPUȘĂ PENTRU EVALUAREA CONFORMITĂȚII PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR.

Solicitarea de eliberare a certificatului de conformitate și informațiile complete transmise de operatorul economic stau la baza pentru ca OCDEE să efectueze evaluarea conformității produselor și/sau serviciilor, după caz.

OCDEE **trebuie să efectueze procedura de evaluare a conformității** în mod proporțional, luând în considerare următoarele aspecte:

- ▶ dimensiunea întreprinderii;
- ▶ domeniu de activitate;
- ▶ structura/forma întreprinderii;
- ▶ gradul de complexitate al tehnologiei de producție, precum și caracterul de serie sau de masă al procesului de producție.

În același timp, OCDEE va respecta gradul de acuratețe și nivelul de protecție cerut pentru conformitatea produsului/serviciului cu criteriile de acordare a etichetei ecologice aplicabile produsului/serviciului.

În urma evaluării conformității produselor și/sau serviciilor, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice **emite o decizie motivată privind conformitatea produselor și/sau serviciilor**. După emiterea deciziei, OCDEE informează operatorul economic cu privire la aceasta. În baza deciziei de îndeplinire a criteriilor de acordare a etichetei ecologice, OCDEE emite agentului economic certificatul de conformitate. Dacă OCDEE, în urma evaluării conformității, constată că produsele și/sau serviciile pentru care a fost solicitată eticheta ecologică nu îndeplinesc criteriile de acordare a etichetei ecologice sau că operatorul economic nu plătește taxa de evaluare a conformității produsului, refuză eliberarea certificatului, cu indicarea motivelor justificative. Valabilitatea certificatului de conformitate este de 3 ani. Formularul certificatului de conformitate se întocmește de fiecare organism de certificare în domeniul etichetării ecologice, fiind proprietatea exclusivă a emitentului. La expirarea certificatului de conformitate, acesta se reînnoiește.

După eliberarea certificatului de conformitate, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice **atribuie un număr de înregistrare** a produsului și semnează cu operatorul economic un contract care reglementează condițiile de utilizare a etichetei ecologice, inclusiv prevederi privind suspendarea și retragerea certificatului de conformitate. OCDEE este informat sau se asigură că personalul său de evaluare este informat cu privire la activitățile de standardizare relevante pentru domeniul său de activitate.

Operatorul economic este obligat să informeze OCDEE prin scrisoare recomandată cu privire la orice modificări ale caracteristicilor produsului, chiar dacă acestea nu afectează respectarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice. În cazul modificărilor caracteristicilor produsului care afectează conformitatea cu criteriile de acordare a etichetei ecologice pe baza cărora a fost acordat certificatul de conformitate, operatorul economic informează organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice. OCDEE cooperează cu alte organisme de certificare în domeniul etichetării ecologice care desfășoară activități similare de evaluare a conformității care acoperă aceleași produse,

furnizând informații relevante cu privire la rezultatele negative ale evaluărilor conformității și, la cerere, cu privire la rezultatele pozitive ale evaluărilor conformității.

4.3.3. CRITERII DE ETICHETARE ECOLOGICĂ PENTRU PRODUSE ȘI SERVICII

Criteriile aplicabile sistemului național de etichetare ecologică vor stabili cerințele de mediu pe care trebuie să le îndeplinească un produs pentru a putea fi etichetat. Acestea se vor baza pe caracteristicile de mediu definite separat pentru produsele specifice și cerințele suplimentare pentru categoria de produse corespunzătoare care determină impactul acestor produse asupra ciclului de viață, asupra mediului și asupra sănătății umane. În cazul în care criteriile de acordare a etichetei ecologice prevăd anumite condiții pentru unitățile de producție, aceste condiții trebuie îndeplinite la nivelul tuturor unităților în care este creat produsul etichetat ecologic. Criteriile de acordare a etichetei ecologice ar trebui să fie stabilite de grupurile de produse și servicii care transpun hotărârile Comisiei Europene privind stabilirea criteriilor de acordare a etichetei ecologice pentru grupurile de produse și servicii, aprobate prin Ordin al ministrului mediului. Ministerul Mediului monitorizează evoluțiile și asigură, după caz, actualizarea criteriilor de acordare a etichetei ecologice.

4.4. EVIDENȚA OPERATORILOR ECONOMICI ȘI OBLIGAȚIILE ACESTORA

Operatorul economic care produce, fabrică, importă, prestează servicii, angrosist sau vând cu amănuntul ce folosesc eticheta ecologică sunt înregistrați de Agenția de Mediu. Agenția de Mediu creează și menține **Registrul Electronic al Operatorilor Economici Certificați și al Produselor Eco-etichetate**, actualizându-l periodic. Registrul este publicat de Agenția de Mediu pe site-ul său oficial. La cerere, Agenția de Mediu furnizează publicului interesat o listă actualizată, cuprinzând numele și adresele operatorilor economici care fac obiectul schemei de eco-certificare. Pentru verificarea informațiilor conținute în Registrul, Agenția de Mediu poate solicita informații relevante de la OCDEE și operatorul economic.

Obligațiile operatorilor economici	permite OCDEE să efectueze toate investigațiile necesare pentru a monitoriza conformitatea produsului etichetat ecologic cu criteriile de etichetare ecologică specifice grupului de produse și cu prevederile ghidului dat.	
	să înceteze imediat utilizarea etichetei ecologice și să notifice despre inconsecvența indicată organismul de etichetare ecologică, în cazul stabilirii neconformității produselor la criteriile privind eticheta ecologică.	
	să se supună controlului efectuat de organismul de etichetare ecologică.	
	să informeze în prealabil organismul de certificare cu privire la orice modificări planificate care pot afecta conformitatea produselor cu cerințele criteriilor privind eticheta ecologică. Acestea pot fi:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ înlocuirea pieselor, componentelor, materialelor pentru fabricarea ambalajelor sau ambalajelor; ▶ înlocuirea furnizorilor; ▶ modificări ale tehnologiei de producție; ▶ modificări ale condițiilor tehnologice de producție; ▶ modificări în echipamentul tehnologic; ▶ modificări ale schemelor logistice.

4.5. COSTURILE SERVICIILOR DE ETICHETARE ECOLOGICĂ

Ca și experiența Uniunii Europene, mecanismul de etichetare ecologică aplicat în Republica Moldova va presupune asumarea de cheltuieli de către agenții economici în procesul de obținere și utilizare a etichetei ecologice. Acestea includ costurile pentru examinarea cererilor pentru eliberarea certificatului de conformitate, evaluarea conformității produselor și/sau serviciilor, supravegherea produselor certificate, extinderea domeniului de aplicare a certificatului, evaluarea ulterioară, certificarea repetată, pentru vizite la fața locului, etc. Costurile colectate sunt determinate de OCDEE.

4.6. CONDIȚII DE UTILIZARE ȘI CONTROL AL ETICHETEI ECOLOGICE

4.6.1. CONDIȚII DE UTILIZARE A ETICHETEI ECOLOGICE

Eticheta ecologică va fi utilizată de operatorul economic în conformitate cu prevederile legislației naționale și conform prevederilor din contractul încheiat între OCDEE și operatorul economic. Eticheta ecologică se utilizează numai pentru produsele înregistrate care îndeplinesc criteriile de acordare a etichetei ecologice aplicabile produselor respective. Cu toate acestea, eticheta ecologică poate fi utilizată și pentru materialele promoționale ale produselor vizate de înregistrare.

Operatorul economic are obligația de a utiliza eticheta ecologică în forma și culoarea prevăzută de legislație. Mai mult, una dintre cerințele privind utilizarea etichetei ecologice și care trebuie respectată cu strictețe de către operatorul economic este asigurarea vizibilității etichetei ecologice. Este esențial să înțelegem că dreptul de a utiliza eticheta

ecologică nu se extinde la utilizarea etichetei ecologice ca componentă a unei mărci comerciale. Orice publicitate falsă sau înșelătoare sau utilizarea oricărei etichete sau logo care ar putea fi confundate cu eticheta ecologică este interzisă. Pentru a asigura utilizarea corespunzătoare a etichetei ecologice de către operatorul economic, OCDEE întreprinde după caz, următoarele acțiuni:

- ▶ ia măsuri pentru prevenirea situațiilor controversate în aplicarea etichetei ecologice;
- ▶ stabilește reguli pentru a asigura aplicarea clară și orice informații însoțitoare și ia măsurile necesare pentru a preveni utilizarea abuzivă și inducerea în eroare a etichetei ecologice;
- ▶ ia măsuri pentru protejarea și monitorizarea utilizării etichetei ecologice;
- ▶ ia măsuri pentru a aborda toate problemele legate de utilizarea abuzivă a etichetei ecologice;
- ▶ acționează asupra tuturor reclamațiilor privind utilizarea etichetei ecologice și ține evidența acestora.

4.6.2 INSPECȚIA PRODUSELOR ȘI SERVICIILOR CU ETICHETĂ ECOLOGICĂ

Pe toată perioada de valabilitate a certificatului de conformitate a etichetei ecologice, organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice asigură inspecția produselor și serviciilor etichetate ecologic pentru a determina dacă operatorii economici respectă criteriile de acordare a etichetei ecologice și verifică respectarea condițiilor de utilizare a etichetei ecologice.

Activitatea de inspecție include evaluarea materialelor, produselor, instalațiilor, proceselor, procedurilor de lucru sau serviciilor și determinarea conformității acestora cu criteriile de acordare a etichetei ecologice. Inspecția trebuie să acopere toate etapele ciclului de viață al produsului testat, inclusiv etapa de proiectare. Parametrii de inspecție pot include elemente referitoare la cantitate, calitate, siguranță și adecvare pentru utilizare, precum și respectarea continuă a siguranței în exploatarea obiectelor sau sistemelor industriale.

Domeniul de aplicare, frecvența și procedura de inspecție sunt stabilite de organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice în conformitate cu:

- ▶ potențialul grad de pericol al produsului;
- ▶ stabilitatea producției și volumul produsului;
- ▶ disponibilitatea unui sistem de management al calității,
- ▶ rezultatele certificării ecologice sau inspecției anterioare;
- ▶ prezența sau absența reclamațiilor din partea consumatorilor și a autorităților de control și supraveghere a statului.

Rezultatele inspecției se încheie prin întocmirea raportului de inspecție, care va conține rezultatele analizei conformității produsului sau serviciului cu criteriile de acordare a etichetei ecologice și respectării condițiilor de utilizare a etichetei ecologice. Pe baza raportului de inspecție, Organismul de certificare în domeniul etichetării ecologice va lua o decizie cu privire la valabilitatea certificatului de conformitate.

ANEXA 1

Eticheta ecologică Blue Angel

Blauer Angel	Anul fondării: 1978
Pagina web	https://www.blauer-engel.de/en
Scurtă descriere	<p>Agenția Germană de Mediu (UBA) dezvoltă cerințe (așa-numitele criterii de acordare de bază) pentru fiecare grup specific de produse pe baza publicațiilor științifice, propriilor studii și cercetări de piață care acționează ca o condiție prealabilă pentru certificarea cu eticheta de mediu.</p> <p>În procesul de evaluare, eticheta de mediu are o viziune holistică asupra ciclului de viață a produsului - de la producerea și utilizarea acestuia până la eliminarea și reciclarea acestuia. Scopul este de a identifica zonele relevante de mediu pentru fiecare grup de produse în care poluarea mediului ar putea fi redusă semnificativ sau chiar evitată.</p> <p>În acest proces, Blue Angel merge dincolo de criteriile tradiționale de mediu, cum ar fi consumul redus de energie, emisiile scăzute în apă, aer și sol și conservarea resurselor. De asemenea, ia în considerare aspectele legate de sănătate, cum ar fi nivelurile scăzute de poluanți și emisiile de zgomot.</p> <p>Îngerul Albastru este, în esență, o etichetă de mediu, dar se concentrează din ce în ce mai mult pe alte aspecte, cum ar fi condițiile de lucru în timpul procesului de producție. Pe lângă beneficiile de mediu, companiile doresc să demonstreze că oferă produse mai mult decât comparabile atunci când vine vorba de aceste aspecte sociale. Îngerul Albastru face față acestei provocări și încorporează aspecte sociale în cerințele pentru grupurile de produse relevante, de ex.</p>
Țara de origine	Germania - Ministerul Federal pentru Mediu, Conservarea Naturii, Securitatea Nucleară și Protecția Consumatorului
Domeniu de aplicare	<p>Peste 20.000 de produse și servicii de la peste 1 600 de companii au primit eticheta îngerului albastru în următoarele sectoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gospodărie • Textile • Green-IT / Electrocasnice • Produse pentru construcții • Încălzire / Energie • Hârtie / Papetărie • Vehicule / Mobilitate • Servicii / Municipalitate
Valabilitate	3-5 ani
Cerințe de mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Producția durabilă din materii prime; • Evitarea poluanților în produse; • Reducerea emisiilor de substanțe nocive în sol, aer, apă; • Reducerea zgomotului și a radiațiilor electromagnetice; • Durabilitate și reciclare; • Respectarea standardelor internaționale de securitate a muncii; • Sisteme și servicii de returnare care permit utilizarea; comună a produselor, cum ar fi partajarea mașinii¹⁷.

¹⁷ <https://www.blauer-engel.de/en>

ANEXA 2

Eticheta ecologică Nordic Swan (Lebăda Nordică)

	Anul fondării: 1989
Pagina web	https://www.nordic-ecolabel.org/
Scurtă descriere	Sistemul de eco-certificare Nordic Swan se bazează pe ideile de economie circulară și dezvoltare durabilă, susținute de ONU și anume, reducerea impactului asupra mediului al producției și consumului de bunuri.
Țara de origine	Consiliul Nordic de Miniștri: Danemarca, Finlanda, Islanda, Norvegia, Suedia
Domeniu de aplicare	Este aplicabil pentru următoarele categorii de produse: curățătorie chimică alternativă; produse pentru copii cu textile; lumânări; produse de îngrijire a mașinilor, bărcilor și trenurilor; produse chimice pentru construcții; agenți de curățare pentru utilizare în industria alimentară; curățarea electronicelor deteriorate cu lichid; produse de curățat; servicii de curățenie; serviciu de cafea; coșuri de compost; panouri pentru construcții și fațade și muluri; hârtie de copiere și imprimare; produse cosmetice; detergenți și agenți de clătire pentru mașina de spălat vase; detergenți pentru mașina de spălat vase de uz profesional; saci de unica folosință, tuburi și accesorii pentru îngrijirea sănătății; articole de unică folosință pentru alimente; lemn durabil/rezistent pentru uz exterior; acoperiri de podea; servicii alimentare și facilități de conferințe; mobilă și accesorii; hârtie rezistentă la grăsime; magazine alimentare; detergenți de spălat vase de mână; hoteluri, restaurante și facilități de conferințe; echipament de imagistică; vopsele și lacuri de interior; agenți industriali de curățare și degresare; fonduri de investiții și produse de investiții; detergenți de rufe și pentru îndepărtarea petelor; detergenți de rufe de uz profesional; combustibili lichizi și gazoși; rechizite de birou și hobby; mobilier exterior, teren de joacă și echipamente pentru parc; ambalaje pentru alimente lichide; bateriile primare; firme de tipografie și imprimate; baterii reîncărcabile și încărcătoare portabile; cartușe de toner OEM re-manufacturate; renovare; produse sanitare; ceară de schi; case mici, blocuri de apartamente și clădiri pentru școli și grădinițe; combustibili solizi și produse pentru aprinderea focului; sobe; consumabile pentru curățarea pe bază de micro fibre; servicii textile; materiale textile, piei și piele; hârtie absorbantă; jucării; instalații de spălare transport; TV și proiectoare; ferestre și uși exterioare.
Valabilitate	3 ani
Cerințe de mediu	<ul style="list-style-type: none">• Nordic Swan folosește substanțe chimice netoxice și durabile din punct de vedere ecologic.• Detergenții pentru mașina de spălat vase cu etichetă ecologică Nordic Swan reduc emisiile de substanțe dăunătoare pentru mediu și sănătate.• Scopul de etichetare ecologică este de a stimula utilizarea ferestrelor și a ușilor exterioare eficiente din punct de vedere energetic, care au fost, de asemenea, fabricate într-un mod care asigură un impact redus asupra mediului.

ANEXA 3

Conținutul documentelor întocmite în cadrul procedurii standard de elaborare a criteriilor de etichetare ecologică UE.

PROCEDURA STANDARD – DOCUMENTE ȘI CONȚINUT		
Nr.	Denumirea documentului	Lista de informații
1.	Raport preliminar	<ul style="list-style-type: none"> Indicarea cantitativă a potențialelor beneficii pentru mediu specifice grupului de produse, luându-se în considerare inclusiv beneficiile provenind de la alte sisteme similare de etichetare ecologică EN ISO 14024 tipul I europene și naționale sau regionale; Motivarea alegerii și sfera de cuprindere a grupului de produse; Examinarea tuturor aspectelor comerciale posibile; Analiza criteriilor altor etichete ecologice; Legislația în vigoare și inițiativele legislative în curs privind sectorul grupului de produse; Analiza posibilităților de înlocuire a substanțelor periculoase cu substanțe mai sigure, ca atare sau prin utilizarea unor materiale sau proiecte alternative, atunci când este fezabil din punct de vedere tehnic, în special în ceea ce privește substanțele care prezintă motive de îngrijorare deosebită; Informații despre piața națională pentru sectorul respectiv, inclusiv volumul și cifra de afaceri; Potențialul actual și viitor pentru intrarea pe piață a produselor care poartă eticheta ecologică; Extinderea și relevanța generală a impactului asupra mediului asociat cu grupul de produse, pe baza studiilor noi sau existente de evaluare a ciclului de viață. Se pot folosi și alte dovezi științifice. Aspectele critice și controversate se raportează detaliat și se evaluează. Referințele datelor și informațiilor culese și folosite la elaborarea raportului.
2.	Proiectul de propunere privind criteriile	<p>Propunerea privind criteriile respectă următoarele cerințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> se bazează pe cele mai bune produse disponibile pe piața comunitară în ceea ce privește performanța de mediu pe parcursul întregului lor ciclu de viață și, la data adoptării, corespund, cu titlu indicativ, celor mai bune 10-20 % de produse disponibile pe piața comunitară în ceea ce privește performanța de mediu; pentru a permite flexibilitatea necesară, procentul exact este definit de la caz la caz, având drept obiectiv, în fiecare caz, promovarea produselor celor mai ecologice și garantarea faptului că la dispoziția consumatorilor se află o gamă suficientă de opțiuni; ia în considerare echilibrul ecologic net între avantajele și riscurile pentru mediu, inclusiv aspectele legate de sănătate și siguranță precum și aspectele sociale și etice, după caz. se bazează pe impactul cel mai semnificativ al produsului asupra mediului, este exprimată, în măsura în care este în mod rezonabil posibil, cu ajutorul unor indicatori tehnici cheie de performanță de mediu ai produsului și este adecvată pentru evaluarea în conformitate cu normele prezentului regulament; se bazează pe date și informații fiabile, care sunt reprezentative în măsura posibilului pentru întreaga piață a Republicii Moldova; se bazează pe datele privind ciclul de viață și impactul cantitativ asupra mediului, după caz, în conformitate cu sistemele de referință europene de date privind ciclul de viață; se iau în considerare punctele de vedere ale tuturor părților interesate implicate în procesul de consultare; la luarea în considerare a definițiilor, a metodelor de testare și a documentației tehnice și administrative, se garantează armonizarea cu legislația în vigoare aplicabilă grupului de produse, se iau în considerare politicile relevante și lucrările efectuate privind alte grupuri de produse similare.

3.	Raportul tehnic	<ul style="list-style-type: none"> • Raportul tehnic include, cel puțin, următoarele elemente: • explicațiile științifice ale fiecărei cerințe și ale fiecărui criteriu; • indicarea cantitativă a performanței de mediu generale pe care criteriile trebuie să le atingă în ansamblul lor, prin comparație cu cea a mediei produselor de pe piață; • estimarea impactului preconizat asupra mediului/economic/social al criteriilor luate ca întreg; • metodele de testare relevante pentru evaluarea diferitelor criterii; • estimarea costurilor de testare; • pentru fiecare criteriu, informații cu privire la toate testele, rapoartele și alte documentații care trebuie furnizate de către utilizatori, la cererea unei autorități competente, în conformitate cu dispozițiile prezentului regulament.
4.	Manualul pentru autoritățile care atribuie contracte de achiziții publice	<p>Manualul de utilizare oferă îndrumări autorităților care acordă contracte de achiziții publice în vederea utilizării criteriilor privind eticheta UE ecologică.</p> <p>Comisia pune la dispoziție modele traduse în toate limbile oficiale comunitare ale manualului pentru potențialii utilizatori și pentru organismele competente și ale manualului de utilizare pentru autoritățile care atribuie contracte de achiziții publice.</p>
5.	Manualul pentru potențialii utilizatori ai etichetei UE ecologice și pentru organismele competente	<p>Manualul este destinat potențialilor utilizatori ai etichetei UE ecologice și al organismelor competente în procesul de evaluare a conformității produselor cu criteriile.</p>

